Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
research & consultancy

Archeologienota : Zilverbergstraat 48 – 54, Desselgem, Waregem (prov. West-Vlaanderen)

Robby Vervoort

Freelance Senior Archeoloog

Borgerhout, maart 2017

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
research & consultancy

Titel

Archeologienota:

Zilverbergstraat 48 – 54,

Desselgem, Waregem

(prov. West-Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Pascal Degezelle

Sabine De Smet

Projectcode

2017B308

Plaats en datum

Borgerhout, maart 2017

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport,

© Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
research & consultancy

Inhoud

Deel 1: Bureauonderzoek
1.Technische fiche/administratieve gegevens 4
2. Inleiding 7
2.1. Beschrijving van de geplande werkzaamheden 7
2.2. Archeologische voorkennis 12
2.3. Methodiek van het onderzoek 13
3. Archeologisch bureauonderzoek/assessment 15
3.1. Geo(morfo)logie en bodem 15
3.2. Topografie/toponomie 18
3.3. Historische, cartografische en archeologische kennis 21
3.3.1. Korte historiek van Desselgem (geschreven bronnen) 21
3.3.2. Cartografische bronnen/luchtfoto's 25
3.3.3. Archeologisch Desselgem en centrale archeologische inventaris 33
3.3.4. Overige wetenschappelijke inventarissen 36
3.4. Huidig gebruik projectgebied 36
3.5. Impact geplande werken 45
4.Synthese bureauonderzoek en onderzoeksvragen 45
4.1. Synthese gespecialiseerd publiek 45
4.2. Samenvatting niet gespecialiseerd publiek 47
5.Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied 48
6.Bibliografie 50
6.1. Online bronnen 50
6.1. Literatuur 50
7. Lijst figuren en bijlagen 51
7.1. Lijst figuren 51
7.2. Lijst Bijlagen 52

1.Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Waregem, Zilverbergstraat (2016-DES/ZIL)

Ligging

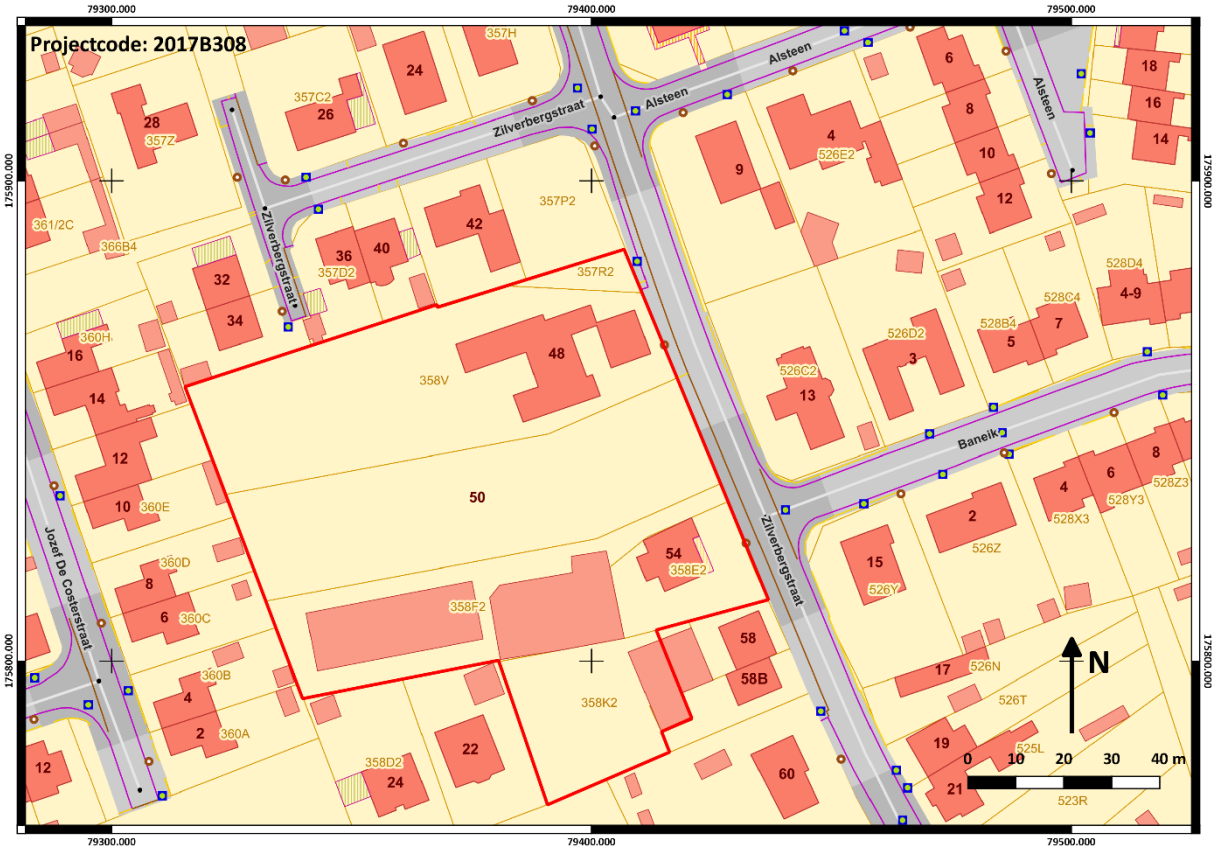
West-Vlaanderen, Waregem, Desselgem,
Zilverbergstraat 50, 54 (2016-DES/ZIL)

Kadastrale gegevens

Waregem: 5de Afdeling
Desselgem: Sectie A
Perceelnummers: 358 E2, 358 F2, 358 K2, 358N, 357R2 en 358V

Bounding Box

X79315,5	Y175857,1
X79407,0	Y175885,7
X79436,9	Y175813,0
X79413,3	Y175806,5
X79420,9	Y175787,9
X79415,0	Y175785,5
X79416,4	Y175781,2
X79390,6	Y175770,4
X79380,4	Y175800,1
X79339,8	Y175792,5

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied in rood

Projectcode

2017B308

Opdrachtgever

Pascal Degezelle

en

Sabine Desmet

Contactpersoon opdrachtgever

De heer Pascal Degezelle

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126

Guldensporenstraat 143

2140 Borgerhout

Geplande ingreep

Sloop bestaande bebouwing, verkavelingsaanvraag, bouwen woningen en aanleggen nutsvoorzieningen en weginfrastructuur.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

Een deel van de percelen is heden bebouwd en wordt momenteel verhuurd en/of bewoond door de eigenaar(s).

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

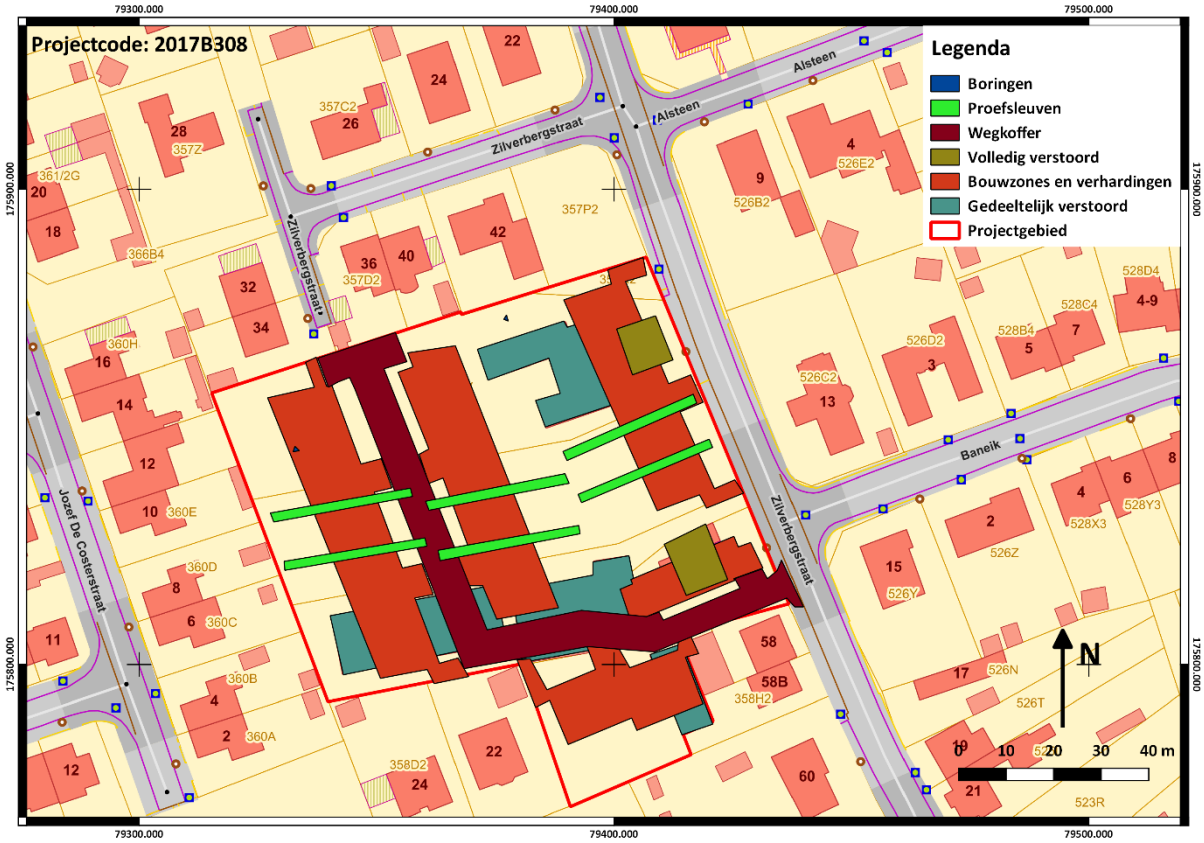
Thesaurus

2. Inleiding

Doel van dit bureauonderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota naar aanleiding van een geplande verkavelingsaanvraag te Desselgem, Zilverbergstraat 48, 50 en 54. In deze archeologienota wordt via een bureauonderzoek nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen het projectgebied bevinden. Het projectgebied wordt in eerste instantie binnen een grotere context geplaatst. Vervolgens wordt nagegaan wat de recente gebruiksgeschiedenis van het projectgebied is en wat hiervan de mogelijke impact was op perceelsniveau. Tevens wordt de mogelijke impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologische potentieel besproken. Op basis van alle voorhanden zijnde gegevens wordt vervolgens een programma van maatregelen voorgesteld.

2.1. Beschrijving van de geplande werkzaamheden

Op de projectlocatie zal op termijn een verkaveling worden gerealiseerd bestaande uit woningen en wegenis met de bijbehorende nutsvoorzieningen (rioleringen). Centraal op het terrein wordt een weg gepland, vertrekkend aan de Zilverbergstraat in zuidwestelijke richting maakt de weg een knik van 90° in noordwestelijke richting om tevens de westelijke zijde van perceel nummer 358N en 358V te doorkruisen.

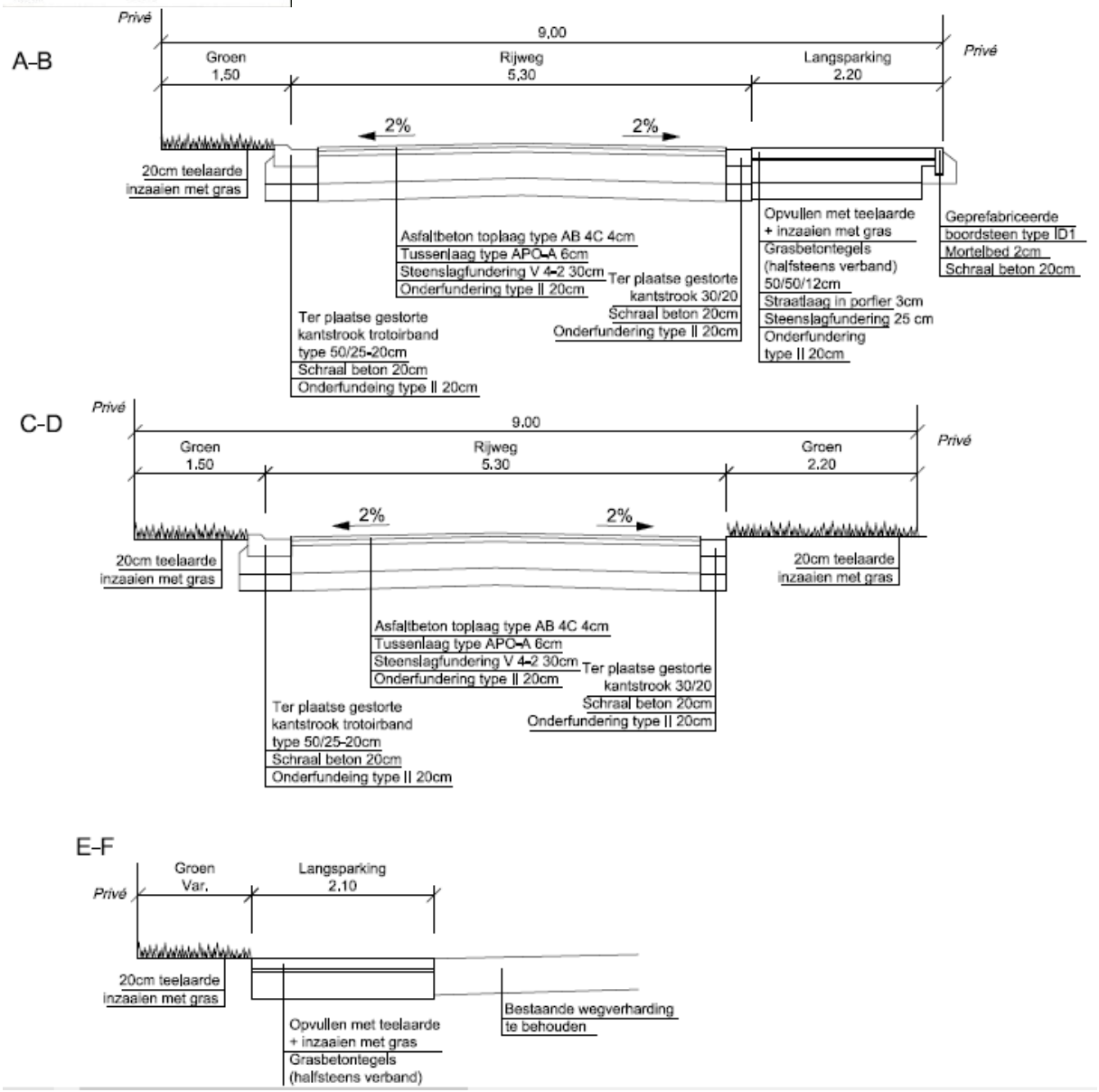
Figuur 2: Algemene aanduiding wegenis, bouwzones, gekende verstoringen, proefsleuven en boringen (Bron: studiebureau en analyse)

De wegkoffer heeft een breedte van 9 meter en bestaat uit een wegdek met een breedte van 5,40 meter, aan weerszijden begrensd met voetpaden met een breedte van 1,70 meter elk. De dikte van de bestrating bedraagt 60 centimeter. De dikte van de voorziene voetpaden bedraagt 27 centimeter.

Onder de rijweg wordt een gescheiden rioleringsstelsel voorzien. Voor de RWA-leiding wordt een buis voorzien met een breedte van 700 mm. De leiding wordt aangelegd op een gemiddelde diepte van 1,50 meter onder het wegdek. Voor de DWA-leiding wordt een buis met een diameter van 250 mm voorzien. Deze wordt op een diepte van gemiddeld 1,40 meter onder het wegdek aangelegd. De leidingen worden centraal onder het midden van elk rijvak aangelegd.

Figuur 3: Nieuwe inplanting met aanduiding doorsnedes wegdek en riolering (Bron: GroupD Engineering)

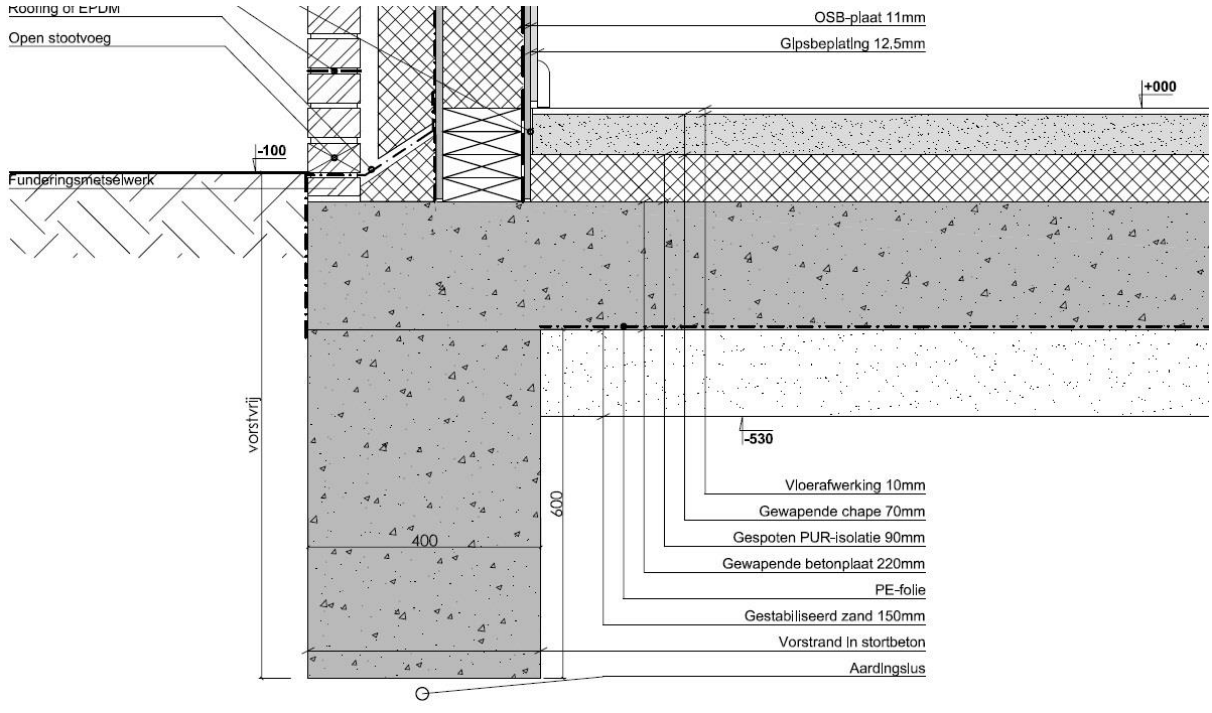
Figuur 4: Doorsnedes: wegdek en riolering (Bron: GroupD Engineering)

Op dit moment is er nog geen informatie aanwezig omtrent de werkwijze die bij de aanleg zal worden gehanteerd.

Op het voorlopige verkavelingsplan (fig. 2 en 3), voorgesteld aan de eigenaars door studiebureau, worden vijf bouwzones voor de woningen voorgesteld. Een eerste zone bevindt zich op het perceel 358K2. Dit is het zuidelijke deel van het projectgebied. In deze bouwzone worden twee maal twee halfopen woningen gepland haaks op de nieuw aan te leggen straat. Een tweede bouwzone bevindt zich ten noorden van de nieuw geplande weg aan de zijde van de Zilverbergstraat op het huidige perceel 358E2. Hier worden twee halfopen woningen gepland parallel aan de nieuwe weg en haaks op de Zilverbergstraat. Ten noorden van voorgaande op het perceel 358N, 358Ven 357R2 worden twee maal twee halfopen woningen gepland. De bouwzone bevindt zich op het oostelijke deel van de

percelen aan de zijde van de Zilverbergstraat. De woningen worden haaks op de bestaande straat gepland. Verder naar het westen, ten oosten van de nieuw geplande straat wordt een volgende bouwzone gepland. De zone strekt zich uit over de percelen 358N, 358V en 358F2. Hier worden twee maal twee halfopen en één open bebouwing gepland haaks op de nieuwe straat georiënteerd. De zone tussen deze en voorgaande zone blijft onbebouwd en zal wellicht als tuinzone worden ingericht. De laatste bouwzone bevindt zich ten westen van voorgaande aan de westzijde van het nieuw geplande wegdek. De zone strekt zich uit over de percelen 358V, 358N en 358F2 en bestaat uit 3 maal 2 halfopen woningen haaks op de nieuwe straat georiënteerd.

Gezien de fase waarin we ons bevinden in het bouwproces, zijn er nog geen concrete plannen of manier van uitvoeren gekend. Wel werd er door het studiebureau een eerste ontwerp voorgesteld voor de uitvoering van de funderingen van de woningen. Op basis van het voorgestelde ontwerp blijkt dat in de geplande woonzones de teelaarde zal worden afgegraven tot een diepte van ruim 40 centimeter. Onderaan wordt een laag gestabiliseerd zand aangebracht met een dikte van 15 centimeter. Hierop wordt een gewapende betonplaat van 25 centimeter voorzien. De vloerafwerking bestaat uit een laag PUR-isolatie van 9 centimeter, een laag gewapende chape van 7 centimeter en een vloer. De funderingen bestaan uit een dragende gewapende betonstructuur met een breedte van 40 centimeter en een diepte van 60 centimeter onder de gewapende betonnen vloerplaat. De funderingen worden in sleufvorm uitgegraven ter hoogte van de dragende muren.

Figuur 5: Voorstel uitvoering woningfundering (Bron: studiebureau)

2.2. Archeologische voorkennis

Voor het projectgebied werd reeds een bekrachtigde nota opgesteld.[1] De huidige nota is een gevolg van een uitbreiding van de verkavelingsaanvraag in noordelijke richting naar het aanpalende perceel 358V (en 357R2).

Voor de zuidelijker gelegen percelen werd naar aanleiding van een eerdere fase in de onderhandelingen reeds een archeologienota opgesteld. Deze bestond uit een bureauonderzoek waarin aangetoond kon worden dat het projectgebied gezien zijn ligging, bodemkundige eigenschappen en de algemene historiek van de streek een verhoogd potentieel had op de aanwezigheid van archeologische resten. Echter kon op basis van het uitgevoerde archeologische bureauonderzoek niet worden uitgesloten dat er zich geen archeologische resten met een hoog potentieel tot kennisvermeerdering binnen het projectgebied bevonden. Daarom werd besloten om bijkomend archeologisch onderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven en eventueel proefputten in functie van de mogelijke aanwezigheid van steentijdartefactensites. Gezien een deel van het projectgebied in gebruik was, kon enkel het perceel ten noorden van de bestaande bebouwing worden onderzocht. Het proefsleuvenonderzoek leverde geen belangrijke archeologische resten op. Het onderzoek toonde aan dat het terrein reeds minstens vanaf de late middeleeuwen steeds dienst had gedaan als landbouwgebied. Dit kon aangetoond worden door de aanwezigheid van twee laatmiddeleeuwse scherven aanwezig in een oude Ap-horizont. Hieruit werd geconcludeerd dat de heden bebouwde zone ten zuiden van het projectgebied allicht evenmin een hoog potentieel tot kennisvermeerdering zou hebben. Immers indien er zich in de omgeving van de met proefsleuven onderzochte zone een belangrijke archeologische site zou bevinden, zouden hiervan meer resten worden aangetroffen, zij het niet in de vorm van grondsporen, dan wel in de vorm van archeologische objecten. Dit sluit echter niet dat er zich binnen het zuidelijke deel van het projectgebied geen archeologische resten meer konden bevinden, maar dat de kans op het aantreffen van en site met een hoog potentieel op kennisvermeerdering zeer klein was. Mede ten gevolge van het feit dat nagenoeg alle beschikbare open ruimte rondom het projectgebied de laatste jaren werd verkaveld zonder oog voor archeologische resten.

Voor de uitbreiding van de verkavelingsaanvraag werd op vraag van de bouwheer een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op het noordelijke perceel. De resultaten hiervan tonen aan dat de bodem een gelijkaardige ontwikkeling kende als het zuidelijker gelegen perceel waar eerder de bodemopbouw

[1] VERVOORT, R., Archeologienota: Zilverbergstraat 50 – 54, Desselgem, Waregem (prov. West-Vlaanderen), Borgerhout, 2016.

aan de hand van de profielen van het proefsleuvenonderzoek door een bodemkundige kon worden bestudeerd.

Een eerste boring werd geplaatst in het oostelijke deel van het perceel ten noorden van de bijgebouwen achter de woning. Bij het onderzoek werd een droge lichte zandbodem met textuur B-horizont aangetroffen (Pbc). De bodem vertoonde de volgende strata. Van 0-10 centimeter A-horizont met enkele puinfragmenten (Aa); van 10-45 centimeter een uniforme zwakke humeuze A-horizont (Ap1); van 45-90 centimeter een zeer zwakke uniforme A-horizont (A-B); van 90-120 centimeter een uniforme structuur B-horizont (Bw); van 120-180 centimeter een sterk ontwikkelde textuur B-horizont; van 180-200 centimeter eolisch afgezet moedermateriaal (C).

Een tweede boring werd geplaatst centraal in het westelijke deel van de schapenweide. Bij het onderzoek werd een matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte verbrokkelde B-horizont aangetroffen (Pcc). De bodem vertoonde de volgende strata. Van 0-40 centimeter een zwakke uniforme A-horizont (Ap1); van 40-60 centimeter een zeer zwakke uniforme A-horizont (Ap2); van 60-100 centimeter een sterk verbrokkelde B-horizont (Bg); van 100-130 centimeter een goed ontwikkelde textuur B-horizont met goed ontwikkelde vorstwiggen (Btg); van 130-180 centimeter horizont met eolische banden (B-C); van 180-200 centimeter eolisch afgezet moedermateriaal (C).[2]

2.3. Methodiek van het onderzoek

Om een antwoord te kunnen formuleren op de hoger geformuleerde vraagstellingen werden verschillende acties ondernomen. Naast de resultaten van reeds uitgevoerd archeologisch en landschappelijk (boor)onderzoek werden hoofdzakelijk bronnen geraadpleegd die online beschikbaar werden gesteld door de Vlaamse Overheid. Na het raadplegen van de basisbronnen die beschikbaar zijn voor het betreffende projectgebied, werd nagegaan of het nodig was om bijkomende bronnen te raadplegen of dat de geraadpleegde bronnen volstonden om een antwoord op de desbetreffende vraag te formuleren. Tevens werd geëvalueerd of het raadplegen van eventueel bijkomende bronnen extra gegevens kon opbrengen om een antwoord te kunnen formuleren op de gestelde onderzoeksvragen. Aangezien het projectgebied gelegen is in een zone die gekenmerkt is door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden werd extra aandacht besteed aan de relatie van het projectgebied met het landschap en de ruimere omgeving.

Om een zicht te krijgen op de landschapshistoriek van het projectgebied werden de online databases van Geopunt Vlaanderen (www.geopunt.be) en Databank Ondergrond Vlaanderen (www.dov.vlaanderen.be) geraadpleegd. De volgende kaarten werden geraadpleegd: bodemkaart, bodemgebruikskaart, erosiegevoeligheidskaart, tertiair geologische kaart en quartair geologische

[2] Geosonda, 2017. Booronderzoek wordt als bijlage mee opgeladen met de archeologienota.

kaart. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het projectgebied. Tevens werd het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (raster 1 meter) geraadpleegd.

Om na te gaan welke potentiële archeologische sites zich in het projectgebied en de ruimere omgeving bevinden, werd de Centrale Archeologische Inventaris (www.cai.onroerenderfgoed.be) geraadpleegd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de inventaris niet volledig is en geen garantie biedt op de aan- of afwezigheid van een eventuele archeologische site. De ingevoerde locaties werden enerzijds op basis van cartografische, literaire en toponomische bronnen geselecteerd en anderzijds op basis van waarnemingen op het terrein (vondstmeldingen, veldprospecties, prospecties met ingreep in de bodem, archeologisch onderzoek).

Om een inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van cultuurhistorische elementen en een verder inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van een archeologisch bodemarchief werden verschillende beschikbare historische en cartografische bronnen online geraadpleegd. Voor de oudere periodes werd beroep gedaan op gegevens beschikbaar op www.inventaris.onroerenderfgoed.be. De hier beschikbare gegevens kwamen tot stand na een uitgebreide literaire studie. De opgegeven bronnen werden niet extra gecontroleerd, noch werden er bijkomende bronnen geraadpleegd. Op basis van de beschikbare gegevens werd beslist dat deze volstonden om een algemeen beeld te verkrijgen omtrent de historische ontwikkeling van Desselgem (waarin het projectgebied zich bevindt). Voor de cartografische bronnen werden in de eerste plaats twee niet-gegeorefereerde kaarten geraadpleegd. Beide kaarten gaan de online en gegeorefereerde oude kaarten chronologisch vooraf. De kaarten zijn digitaal beschikbaar op www.cartesius.be. De gegeorefereerde plannen werden geraadpleegd op het online Geoportaal Onroerend Erfgoed (www.geo.onroerenderfgoed.be). Het betreft de kaart van Ferraris, de Atlas der Buurtwegen en de kaarten van Vandermaelen en Popp. Tevens werden enkele 20ste en 21ste eeuwse luchtfoto's geraadpleegd op dezelfde website. Deze werden voornamelijk geraadpleegd om een zicht te krijgen op de ontwikkeling van het projectgebied en de ruimere omgeving in recente tijden.

Om een inzicht te verkrijgen omtrent de impact van de geplande werken op het eventuele bodemarchief werden alle beschikbare gegevens via de bouwheer opgevraagd en ter beschikking gesteld door het studiebureau. Hoewel de concrete werkwijze van de bouwplannen nog niet gekend is op het moment van het uitvoeren van de bureaustudie, werd beslist dat de voorhanden zijnde gegevens toereikend zijn om een inschatting van de impact op het eventueel aanwezige bodemarchief te kunnen maken.

Aan de hand van de online beschikbare bronnen en de door de bouwheer geleverde plannen, kon voldoende informatie gegenereerd worden omtrent het archeologische potentieel van het

projectgebied. Daarom werd besloten geen bijkomende literaire bronnen te raadplegen. Dit zou allicht nog wat meer informatie aan het licht brengen, maar valt buiten de doelstelling van deze bureaustudie.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek bleek dat kon aangetoond worden dat het projectgebied een laag archeologisch potentieel had op de aanwezigheid van intacte sites daterend uit de periode metaaltijden – vroege middeleeuwen. Tevens bleken er in de omgeving resten uit de steentijd te zijn aangetroffen. Alhoewel zich tevens binnen het projectgebied resten van steentijdactiviteiten konden bevinden, werd de kans op de intactheid ervan klein ingeschat.

Echter kon niet worden bepaald of er zich daadwerkelijk een archeologische site bevond binnen het projectgebied. Wel kon aangetoond worden dat de eventuele potentiële kennis van een site binnen het projectgebied laag is. Daarom werd bepaald dat geen bijkomende vooronderzoeken nodig waren om een afdoende antwoord op de gestelde onderzoeksvragen te kunnen formuleren.

3. Archeologisch bureauonderzoek/assessment

3.1. Geo(morfo)logie en bodem

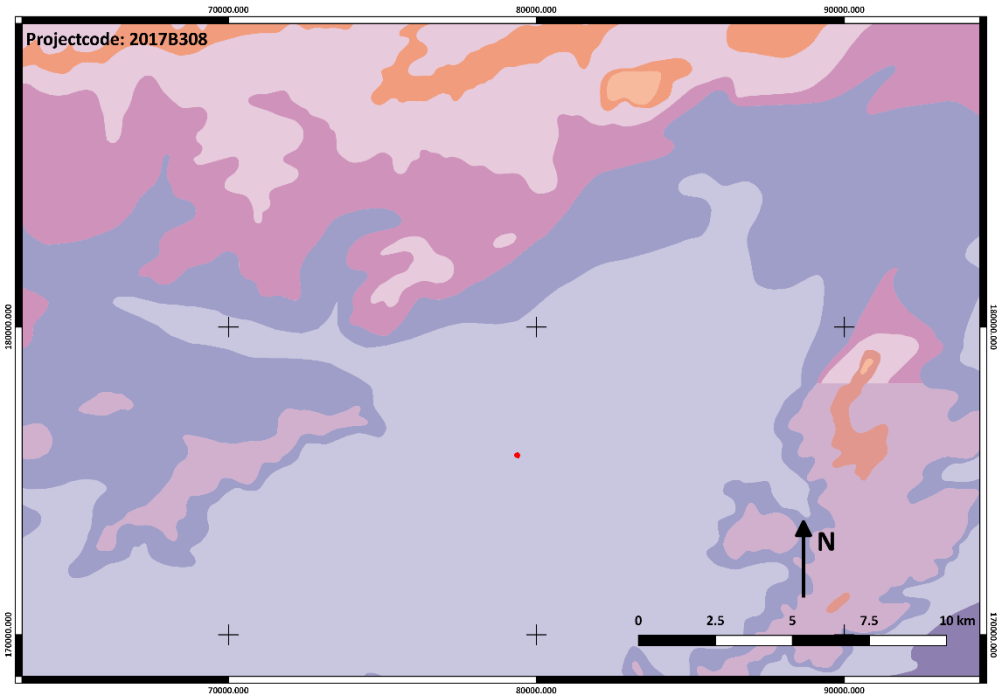
Fysisch-geografisch gezien, behoort Desselgem tot het Leie-Schelde-interfluvium met een noordelijke overgang naar de alluviale Leievallei. Het landschap is licht golvend met hoogtes tussen circa 10 meter en 18 meter + TAW. Het hoogste punt is gesitueerd nabij de Krekelhoek, ten oosten van het gehucht Spriete. Naar het noordoosten, in de richting van het brede valleigebied van de Leie en de depressie van de Gaverbeek, daalt het reliëf.[3]

In het noorden wordt de grens met Ooigem en Wielsbeke door de Leie gevormd. Het grondgebied wordt doorsneden door verschillende beken die rechtstreeks of via vroegere Leiemeanders naar het Leiekanaal afstromen. De Leievallei met eertijds vochtige riviergraslanden wisselt af met licht geprononceerde kouterruggen met oorspronkelijk vruchtbaar open akkerland. Door de talrijke recentere woonuitbreidingen en andere ruimtelijke ontwikkelingen zijn deze kenmerken thans sterk vervaagd. Het zuidelijke deel van het grondgebied draagt een eerder vlak bulkenlandschap met een complexe afwateringsstructuur, dat vermoedelijk pas in de 13de-14de eeuw werd geoptimaliseerd. Tot in de 12de eeuw bevond zich hier het foreest 'Methela' of 'Medele', een grafelijk jachtgebied of houtreservaat dat zich uitstrekte over Harelbeke, Deerlijk, Beveren-Leie, Desselgem, Waregem (Potegem) en reikte tot Anzegem, Wortegem en Petegem.

Volgens de tertiair geologische kaart bestaat de ondergrond ter hoogte van het projectgebied uit de zogenaamde formatie van Kortrijk. Dit zijn grijze klei tot kleiig lemige lagen. De laag wordt tevens gekenmerkt door de aanwezigheid van fossiele resten van nummulites planulatus. De formatie van

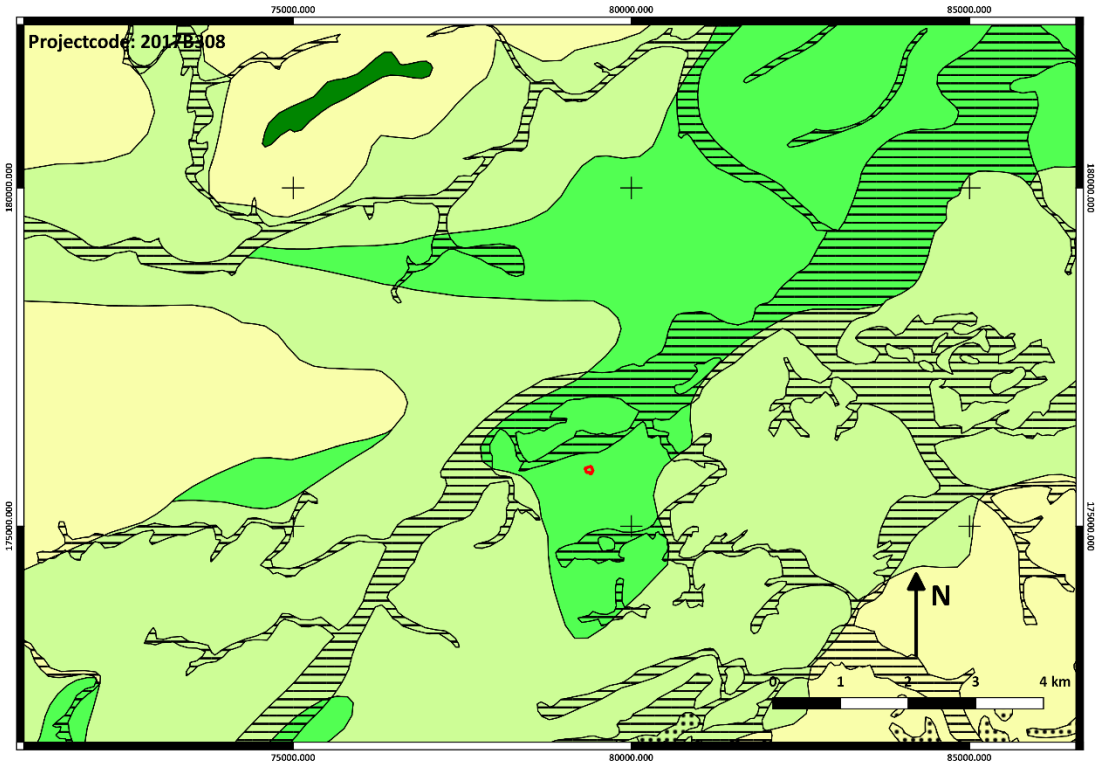
[3] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110

Kortrijk bestaat algemeen uit door de zee afgezette kleilagen uit het Ypresiaan. Deze werden omstreeks 52 miljoen jaar geleden afgezet tijdens het Vroeg – Eoceen.

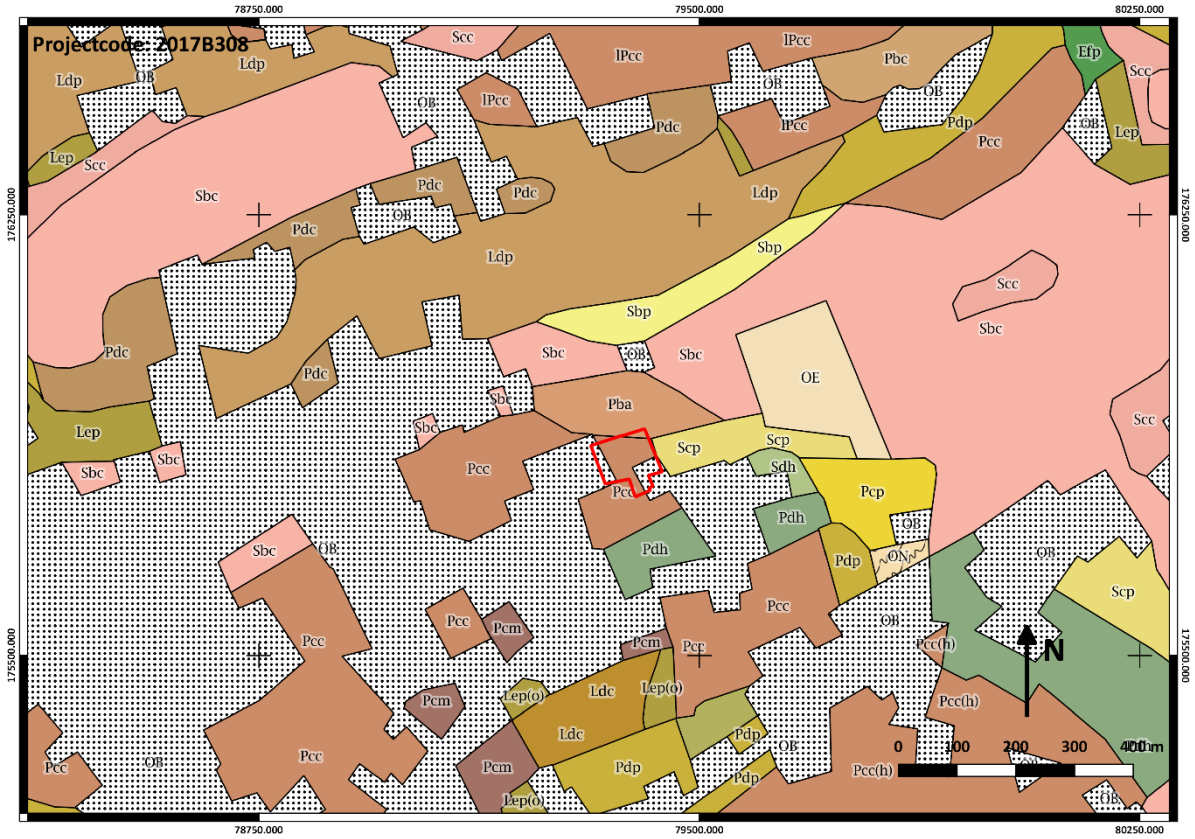
Figuur 6: Projectgebied (rode stip) op tertiair geologische kaart

Volgens de quartiair geologische kaart bevinden er zich in het projectgebied geen Holocene of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie. De Pleistocene sequentie bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (**F***LPw*) en fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (**F***LPe*). De Holocene afzettingen in de omgeving bestaan uit eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (**E***LPw*) en hellingsafzettingen van het Quartiair (**H***Q*). Het projectgebied valt onder het profieltype 6.

Figuur 7: Projectgebied (rode stip) op quartiair geologische kaart

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden voor het projectgebied 2 types bodem aangegeven. In de eerste plaats bestaat een gedeelte uit OB, dit zijn door de mens gewijzigde of vernietigde bodemprofielen. Concreet betekent het hier bebouwde gronden. Het grootste gedeelte van het projectgebied bestaat uit een matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont (Pcc). De humeuze grijsbruine bovengrond van deze bodems is 25 – 30 cm dik (A-horizont). Bij Pcb rust hij op een zwak humeuze, bruine B horizont van 30-50 cm dikte. Bij Pca gaat hij langs een overgangshorizont over op een textuur B welke zich in successieve lemige en zandiger banden heeft ontwikkeld op een diepte van 60-100 cm. Bij Pcc is deze sterk gevlekte textuur B verbrokkeld, discontinu met helbruine vlekken en lichtere kleuren; veelal komen er ijzerconcreties in voor. De roestverschijnselen beginnen in de textuur B tussen 60 en 90 cm diepte. Deze bodems genieten een gunstige waterhuishouding. Ze zijn matig geschikt voor wintertarwe, voederbieten en weide, maar geschikt tot zeer geschikt voor aardappelen en zomergranen. In West-Vlaanderen worden ze op grote schaal gebruikt voor extensieve groenteteelt. Voor schorseneren en wortelen zijn het topbodems.

Figuur 8: Projectgebied op de bodemkaart van Vlaanderen

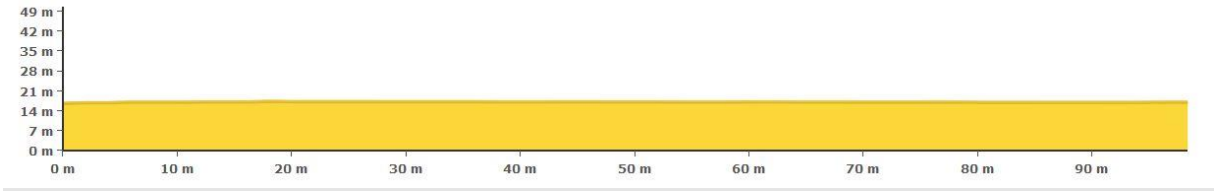
In de omgeving van het projectgebied werden bodems geregistreerd van het type Pdh (matig natte lichte zandleembodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont), Sdh (matig natte lemige zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont), Pba (droge lichte zandleembodems met textuur B-horizont) en Scp (matig droge lemige zandbodems zonder profiel). De eerste twee bevinden zich ten oosten en ten zuiden van het projectgebied, terwijl de iets drogere gronden zich ten noorden van het projectgebied situeren.

3.2. Topografie/toponomie

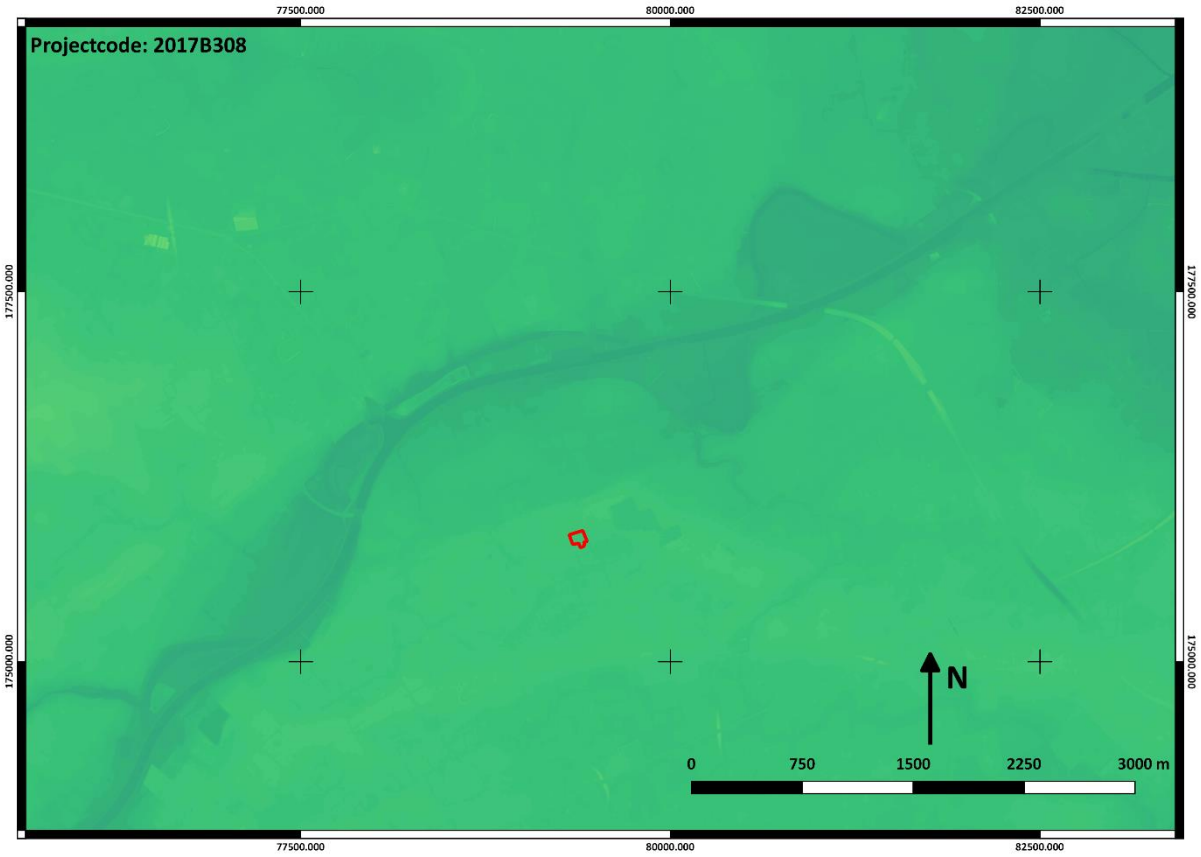
Het projectgebied bestaat uit meerdere percelen die samen een langgerekte zone haaks op de Zilverbergstraat (ten oosten) vormen. Centraal is er een rechthoekige uitsprong in zuidelijke richting. Dit perceel wordt tevens mee opgenomen in de geplande verkaveling. Aan de oostzijde tegenover het projectgebied bevindt zich de straat Baneik. In het noorden en het zuiden wordt het projectgebied begrensd door bebouwde percelen langs de Zilverbergstraat. In het westen wordt het projectgebied begrensd door bebouwde percelen langs de Jozef De Costerstraat.

Het projectgebied bevindt zich op een hoger gelegen rug die zich uitstrekt langs de oever van de Leie Ter hoogte van het projectgebied schommelt de hoogte tussen 17 meter en 17,40 meter + TAW. Het hoogste punt in de nabije omgeving bevindt zich naar het noorden toe en bedraagt iets meer dan 18

meter + TAW. Verder noordwaarts in de richting van de Leie daalt de hoogte tot ongeveer 13,50 meter + TAW. In zuidelijke richting daalt het landschap slechts lichtjes tot ongeveer 16,40 meter + TAW om verderop weer licht te stijgen tot net boven 17 meter + TAW.[4] In de omgeving van het projectgebied zijn geen zones aangeduid met een potentiële bedreiging ten gevolge van erosie.

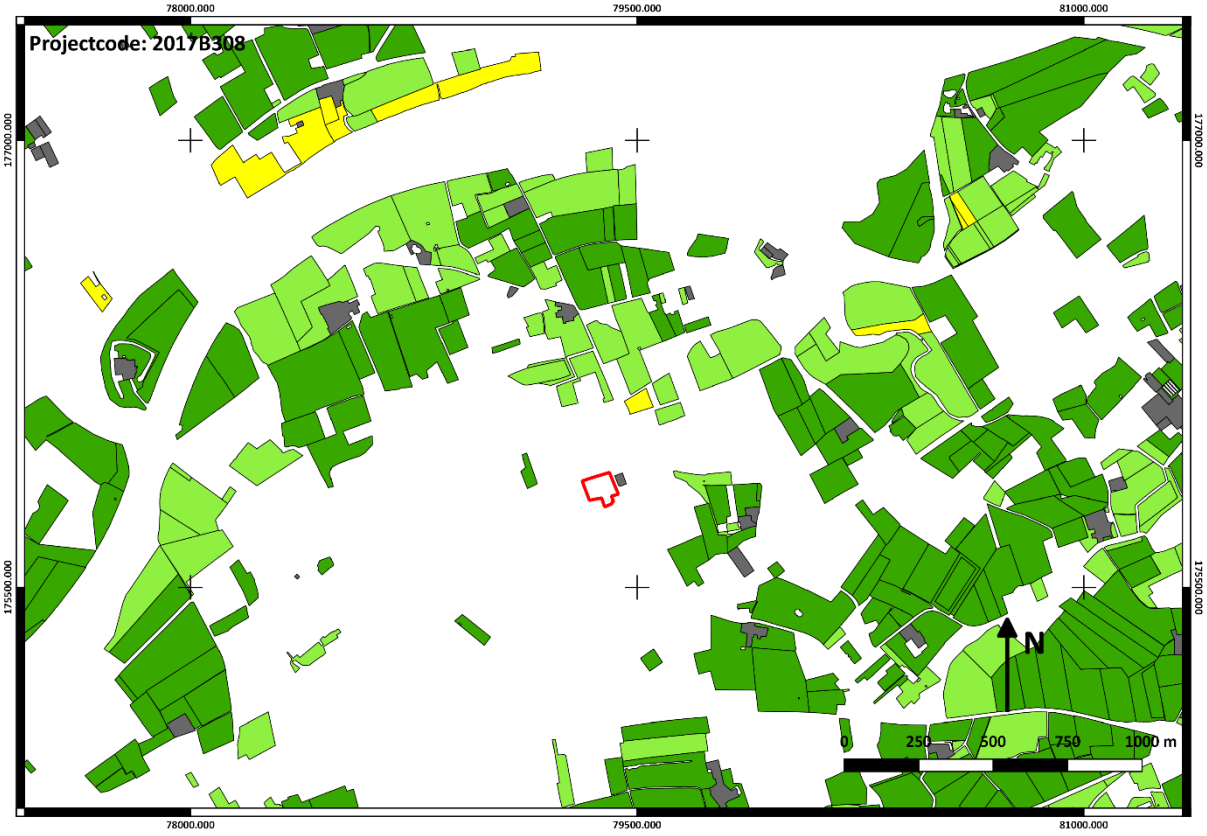

Figuur 9: Doorsnede door het terrein van oost naar west

Figuur 10: Projectgebied op digitaal hoogtemodel Vlaanderen II (1 meter)

[4] Gegevens over de TAW-hoogtes zijn afkomstig van www.geopunt.be .

Figuur 11: Projectgebied op de bodemerosiekaart

De Zilverbergstraat is gelegen ten oosten van het centrum van Desselgem. De straat is genoemd naar het leen en de heerlijkheid 'Ten Zilverberge' (oudste vermelding 1458). Ten noorden en in het verlengde van de Zilverbergstraat bevindt zich de Opstalstraat die naar de huidige hoeve 'Ten Zilverberge' leidt.[5]

Ten zuiden van het projectgebied situeert zich de straat Desselgem-Dries. Vanuit de Meierei loopt de straat in noordoostelijke richting naar de Zilverbergstraat. De naam is een verwijzing naar een verarmd drassig bouwland of een gemeenschapsgrond waar kleinvee graasde en werd verzameld. Ten zuiden van Den Desselgem Driesch wordt op één van de kaarten uit het renteboek van de Meierei het Laakbos weergegeven.[6]

De naam Desselgem is afgeleid van de Frankische naam Thrassald. Thras-walda betekent dreigende heerser. Thrassald geeft zijn naam aan de plaats Thrassaldinghem. De naam veranderd door de eeuwen heen van Threslingem, Terslingem, Derselghem naar uiteindelijk Desselgem.[7]

[5] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126018

[6] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/125972

[7] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110

3.3. Historische, cartografische en archeologische kennis

3.3.1. Korte historiek van Desselgem (geschreven bronnen)[8]

Na de val van het Westromeinse Rijk ontstaan in de 5de en 6de eeuw geleidelijk grote Frankische hofsteden op de grote en gemakkelijk bewerkbare gronden aan de Leie-oevers. Later zullen deze uitgroeien tot domeinen en heerlijkheden. In Desselgem ontstaan onder andere de hofsteden Thrassaldinghem (latere 'Munkenhof', ten noordwesten van het projectgebied), Teppingehem (latere Meierij, ten zuidwesten van het projectgebied) en Stenbeca (later goed 'Ter Petantie', gelegen ten noordoosten van het projectgebied).

Thrassaldinghem ontstond ter hoogte van de huidige Munkenhofdreef en stond onder leiding van Thrassald. Omstreeks de 7de eeuw is de streek gekerstend en wordt een eerste kapel opgericht in de buurt van de hofstede. Vanaf het einde van de 10de eeuw komt het goed in handen van de Sint-Pieters abdij te Gent, na een schenking van Arnulf I van Vlaanderen. De monniken richtten er hun verblijfplaats en bestuurlijk centrum in. Vanaf nu werd de hofstede het 'Munkenhof' genoemd en ging de oorspronkelijke naam van het goed over op de ganse parochie.[9]

Teppingehem zou morfologisch bestaan hebben uit een opper- en neerhof omringd door een brede gracht. Het mottekasteel evolueert langzaam naar een agrarisch wooncomplex, om mogelijk in de late middeleeuwen het uiterlijk te krijgen van een site met walgracht. Vanaf de vroege 12de eeuw worden door de Gentse Sint-Pietersabdij meiers aangesteld om de orde te bewaren en de wet te handhaven op har bezittingen. De aangestelde meiers mogen zich vestigen in de hofstede Teppingehem en geven zo de latere benaming aan het goed.

Het goed Stenbeca hangt vanaf 1136 af van de Petantie of Pitancia. Deze bijzondere instelling binnen de Sint-Pietersabdij moest zorgen dat de monniken dagelijkse maaltijden kregen. Het is de band met deze instelling die de latere naam 'Ter Pitantie' aan het goed bezorgde. Tot het oude domein Stenbeca zou een watermolen behoord hebben die zich ten oosten van de hofstede bevond.[10]

Na de invallen van de Noormannen komt het gebied in handen van de graven van Vlaanderen. In het midden van de 10de eeuw schenkt Arnulf I van Vlaanderen een deel van zijn bezittingen aan de Gentse Sint-Pietersabdij. De schenking omvat onder meer een uitgebreid gebied in de Leiestreek, waaronder bijna heel het huidige Desselgem (het gebied reikt van de Vennebeek in het westen van Beveren-Leie tot de Schoendalebeek tussen Desselgem en Sint-Eloois-Vijve, met inbegrip van Nieuwenhove en het Methelawoud en Sausele-bos in het zuiden). In een oorkonde uit 964 wordt de schenking door de

[8] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110

[9] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/208586

[10] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126006

Franse koning Lotharius II bevestigd. In deze oorkonde worden de namen van de hierboven besproken hofstedes vermeld. Ook het eerste kerkje nabij Thrassaldingehem wordt in de akte vermeld. Mogelijk bevonden zich nog andere hofstedes binnen het geschonken gebied.

De Sint-Pietersabdij was dankzij de schenking nu de grootste tiendheffer in Desselgem (en Beveren-Leie). Vanuit hun verblijfplaats in het 'Munkenhof' bestuurden de monniken de, ongeveer 1400 hectare grote Sint-Pietersheerlijkheid. Dit allodiale domein strekte zich uit over een groot deel van Beveren-Leie en Desselgem en had verder nog gronden in Deerlijk en Waregem. Het zuidelijke deel van Desselgem werd nog steeds ingenomen door het Methalawoud. Ter hoogte van de Kasteelstraat en Desselgem-Dries bevond zich het Laakbos, dat in eigendom was van de Meierei. Reeds vanaf de 11de en in de 12de eeuw werden grote stukken els- en hooilanden op het overstromingsgebied gewonnen. Eveneens in deze periode wordt gestart met het ontginnen van grote delen van het Methalawoud. Reden was de bevolkingstoename en de hieraan gekoppelde nood aan landbouwgronden. Op de vrijgekomen gronden ontwikkelden zich vervolgens enkele grote nieuwe hofsteden.

In de 12de eeuw is het grondgebied van Desselgem opgedeeld in verschillende heerlijkheden en lenen. Hierdoor bestaat er een dubbel gezag in de Sint-Pietersheerlijkheid. Om die reden stelden de monniken meiers aan die vervolgens de hofstede Teppingehem (latere Meierei) in leen krijgen. Het ambt van meier kwam al snel in handen van de machtige heren van Harelbeke. Aldus ontstonden twee machtscentra die een duidelijke invloed uitoefenden op de verdere ontwikkeling van de parochie Desselgem. Zo werd bij de afbakening van de parochie Desselgem omstreeks 1150 een nieuwe kerk gebouwd. Deze werd echter niet op de plaats van de oude gebouwd nabij het 'Munkenhof' maar halverwege het 'Munkenhof' en de 'Meierei' op de kruising tussen de Grote Heerweg en de Liebaardstraat.

Vanaf het midden van de 13de eeuw tot omstreeks 1630 waren de meiers afkomstig van de familie Halewijn. Door de afwezigheid van de eigenlijke heren, de monniken hadden het 'Munkenhof' ten laatste in 1281 verlaten, gedroegen de leden van de familie Halewijn als officieuze heren van Desselgem.

Desselgem-Dries is lange tijd de dichtst bebouwde wijk van Desselgem. Langs de straat zijn kleine huizen gelegen, die bewoond worden door de loonwerkers van de Desselgemse pachthoeven, zoals de 'Meierei'. In 1402 vermeldt men "der straeten die men noempt ten Drissche". Ook de nabijgelegen Kasteelstraat is één van de oudste straten van Desselgem. Het goed 'Ten Zilverberge' wordt voor het eerst vermeld in 1458. Tot 1500 was de dorpskern enkel bebouwd met de pastorie op de mote, de Sint-Martinuskerk en herbergen "Het Schip" en "De Croone".

Op het einde van de 16de eeuw braken woelige tijden aan (opkomend protestantisme, de Beeldenstorm, reactie van de Spaanse vorsten). De ganse streek verarmde en raakte ontvolkt door emigratie, ziekte en oorlog. Veel hoeves bleken op het einde van de 16de eeuw van de kaart geveegd.
Na een korte periode van rust met het Twaalfjarig Bestand volgden nieuwe oorlogen in de 17de eeuw. Op de figuratieve kaart van Desselgem uit 1620, door landmeter Lowijs de Bersacques, staan (met uitzondering van recente verkavelingen) reeds het grootste gedeelte van de huidige straten weergegeven. De bebouwing buiten de dorpskern bestaat uit sterk verspreide hoevebebouwing. De voortdurende invallen door het oorlogsgeweld hinderden de verdere ontwikkeling van Desselgem. Zo blijkt uit een figuratieve kaart van de rentegronden van de Sint-Pietersheerlijkheid, door pastoor Gudwaldus van der Mariën (1675), dat de verspreide hoevebebouwing slechts in lichte mate toenam. Op het einde van de 17de eeuw werden de gronden rond de nieuwe pastorij nabij de dorpskern vrijgegeven voor het bouwen van huizen.
Het is pas na de vrede van Utrecht in 1713 dat opnieuw een relatieve periode van rust en vooruitgang aanbrak. In 1716-1717 werd de steenweg van Kortrijk naar Gent aangelegd. Omwille van belangen verkoos men voor het tracé Waregem – Sint-Eloois-Vijve. Na de aanleg ontstonden verschillende herbergen langs de route. Tot het einde van de 18de eeuw (Franse Revolutie) blijft de Sint-Pietersabdij één van de machtigste grondeigenaars in de streek tussen de Gaverbeek en de Leie. Wanneer na de Franse Revolutie alle eigendommen te koop staan worden ze opgekocht door Johannes Verhaeghe, een vermoedelijke stroman van de abdij en landbouwer op het 'Munkenhof'. De kerk komt in handen van de gemeente.
In 1801 werd dezelfde Joannes Verhaeghe de eerste officiële burgemeester van Desselgem. De dochters van Joannes verkochten in 1835 de goederen van de Sint-Pietersabdij door hun vader opgekocht. Met een deel van de opbrengst werden herstellingswerken uitgevoerd aan de Sint-Martinuskerk. In 1838 en 1839 wordt de spoorweg tussen Gent en Kortrijk aangelegd. Tot het midden van de 19de eeuw waren landbouw en thuisnijverheid (linnen) de belangrijkste bron van inkomsten. Vanaf het midden van de 19de eeuw kende de vlasnijverheid een grote opkomst in de streek rond Desselgem. Vooral het roten van vlas in de Leie zorgde dat in het derde kwart van de 19de eeuw de vlasbewerking loskwam van de hofsteden. Op de Leiekant merken we een toename van nieuwe huizen en vlasschuren. De vlasnijverheid heeft een belangrijke invloed op de ontwikkeling van het dorp gehad en ging gepaard met een toename van de bevolking en het aantal herbergen.
In 1868-1869 werd de intergemeentelijke weg tussen Oostrozebeke en Deerlijk aangelegd. Aangezien de weg door het dorpscentrum van Desselgem liep, werden bij de aanleg de straten Ooigemstraat, Liebaardstraat en Sprietestraat rechtgetrokken. In 1869-1870 werd naast de spoorwegovergang aan de Sprietestraat een station gebouwd met loskaai voor kolen en vlas. In 1872 werd de brug over de

Leie tussen Ooigem en Desselgem opgetrokken. Deze verving de veerdienst tussen het 'Munkenhof' en het kasteel van Ooigem. De aanleg van de weg, de bouw van het station en de brug en de opkomst van de vlasnijverheid zorgden voor de ontwikkeling van de wijk Spriete rondom het station en het kruispunt van de Liebaardstraat met de Steenweg op Kortrijk. Langs deze steenweg zullen zich voornamelijk vlashandelaars en herbergiers vestigen.

Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog is de vlasverwerkende industrie nog steeds de voornaamste bron van inkomsten en bepaalde deze de verdere ontwikkeling van de gemeente. Tevens waren verschillende mensen betrokken bij de baksteenproductie. Op bevel van de Duitse bezetter werd het aantal herbergen in Desselgem sterk uitgedund. In 1917 werden drie Duitse vliegvelden aangelegd. Een eerste bevond zich ten oosten van de Ooigemstraat (aan de Tiendbunder), een tweede werd in de buurt van de Radestraat aangelegd en een laatste nabij de Waregemstraat. In 1918 werd de dorpskern ernstig beschadigd door zowel Duitse als geallieerde beschietingen. De spoorwegverbinding en de originele brug over de Leie werden door het terugtrekkende Duitse leger opgeblazen.

Reeds in 1920 werd een nieuwe ijzeren brug in vierendeelleggers opgericht. Tevens werd een oorlogsmonument opgericht ter ere van de militaire en burgerlijke slachtoffers. Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog kreeg Desselgem opnieuw af te rekenen met oorlogsgeweld. De brug over de Leie werd opnieuw vernietigd. Door de grote verliezen aan Duitse kant bij de pogingen de Leie over te steken werd wraak genomen op de burgerbevolking. In mei 1940 werden 45 huizen aan de Desselgemse Leiekant in brand gestoken. Ook het dorpscentrum kreeg het weer zwaar te verduren. Zo werd o.a. de Sint-Martinuskerk opnieuw zwaar beschadigd. De door de Duitsers opgetrokken noodbrug werd door hen in 1944 vernietigd. In 1945 werd een nieuwe 'voorlopige' brug gebouwd die ruim 20 jaar in dienst bleef. Tot na de tweede wereldoorlog bleef de vlasbewerking nagenoeg de enige nijverheid in Desselgem. In de jaren '40 en '50 van de 20ste eeuw worden nog verschillende vlasfabrieken opgericht.

Tijdens het bewind van de naoorlogse burgemeester Georges Coornaert (1947-1964) werd Desselgem sterk gemoderniseerd. De uitbreiding van het plaatselijke wegennet en de bouw van nieuwe woningen zorgen ervoor dat Desselgem geleidelijk zijn landelijke karakter verliest. In 1929 bestond 91,6% van de oppervlakte uit cultuurgronden. Dit aandeel slinkt in de daaropvolgende decennia tot 63,03% tegen 1970. In 1973 werd een nieuwe sluis gebouwd. Hierdoor werd scheepvaart mogelijk voor schepen tot 1350 ton. In 1975 werd de Leie ter hoogte van Desselgem rechtgetrokken. Hierbij kwamen 7 meanders aan de overkant van de Leie te liggen. De afgesloten meanders worden gebruikt voor recreatie en toerisme. Tevens verdwenen verschillende hofsteden.

Bij de gemeentefusie in de jaren ’70 wordt Desselgem ondergebracht in Groot-Waregem. Om historische redenen werd een uitzondering gemaakt om de gekanaliseerde Leie als gemeentegrens te gebruiken. Zo bleef het ‘Munkenhof’, dat zich ondertussen op de andere Leieoever bevond, Desselgems grondgebied.

3.3.2. Cartografische bronnen/luchtfoto’s

Bij de studie van de cartografische bronnen werd gekeken naar de onmiddellijke omgeving van het projectgebied meer bepaald de Zilverbergstraat.

Voor het projectgebied zijn verschillende historische kaarten beschikbaar. De straat komt de eerste maal voor op de figuratieve kaart van Desselgem opgemaakt door landmeter Lowijs de Bersacques in 1620. De zone rond het projectgebied lijkt te bestaan uit akkers en bevond zich in een gebied aangeduid met de naam ‘Yserland’. Het gebied Ijzerland is gelegen ten noorden van Desselgem-Dries en bevat onder de teeltlaag ijzerhoudende grond. In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied lijken nog enkele delen bos bewaard te zijn.[11]

Figuur 12: Aanduiding plangebied (rode rechthoek) bij benadering op de Figuratieve kaart van Desselgem, 1620.[12]

Een tweede historische kaart dateert uit 1675. De figuratieve kaart stelt de parochies Desselgem en Beveren voor en werd opgemaakt door Gudwalus van der Mariën. In het algemeen stellen we een

[11] RIJKSARCHIEF GENT, Kaarten en Plannen, nr. 558: Kaerte figuratieve van de groote thienden in de prochie van Desselghem door Louis de Bersacques, 1620.

[12] http://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=514/514_0549_000/514_0549_000_00558_000/514_0549_000_00558_000_0_0001.jp2

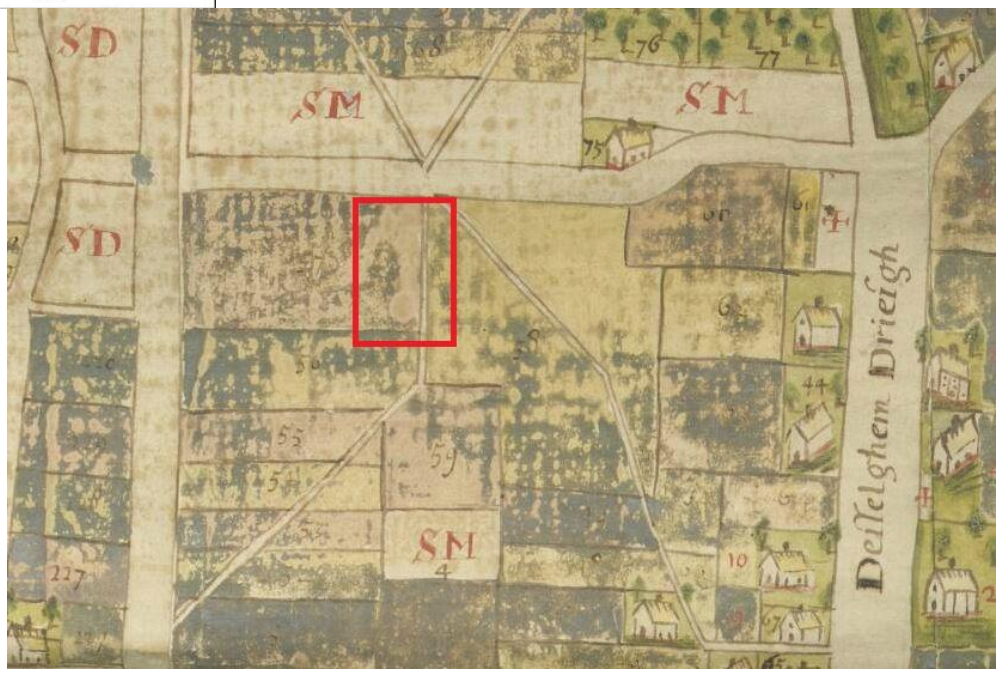
lichte toename van de bebouwing vast. Voor het hier besproken projectgebied lijkt dit echter niet het geval te zijn. Het onderzoeksgebied bevindt zich nog steeds te midden de akkers.[13]

Figuur 13: Figuratieve kaart van de parochies Desselgem en Beveren[14]

[13] RIJKSARCHIEF GENT, Kaarten en Plannen, nr. 559: Kaerte figurative van de heerlykheyd van de parochie van Desselghem en Beveren met hun bestrek in de parochien Wareghem en Deerlyck, competerende d'abdy van St-Pieters, gemaekt door Gudwalus Van der Marien, 1675.

[14] http://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=514/514_0549_000/514_0549_000_00559_000/514_0549_000_00559_000_0_0001.jp2

Figuur 14: Bij benadering aanduiding van het projectgebied (rode kader) op de figuratieve kaart van 1675

Een derde historische kaart die werd geraadpleegd, is de figuratieve kaart van de Sint-Pietersheerlijkheid.[15] Deze werd in 1764 opgesteld door Joseph de Coster.

[15] RIJKSARCHIEF GENT, Kaarten en Plannen, nr. 561: Kaerte figurative van de gelegendheyd der vry-eygen kerke heerlykhede van Ste-Pieters Desselghem, competerende de exemple abdye van Ste-Pieters nevens Gent, bestrekkende binnen de prochien van Desselgem, Beveren, Deerlyk en Waereghem, gemaeckt ten jaere 1764 door Joseph de Coster.

Figuur 15: Figuratieve Kaart 1764[16]

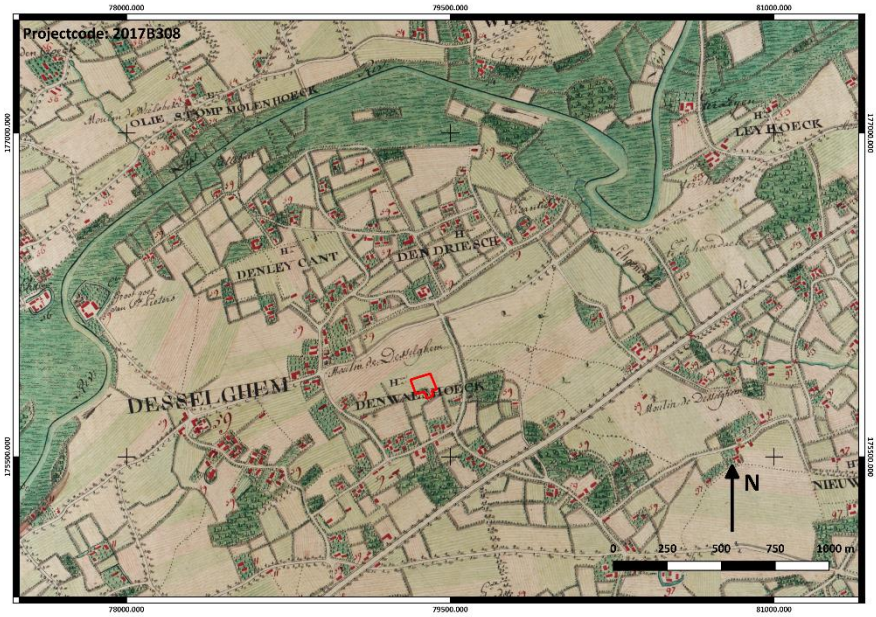
Op de kaart bevindt het projectgebied zich nog steeds in akkerland met in de nabije omgeving restanten van een bos. Enkele gronden in de omgeving worden weergegeven als behorend tot de heren van Zilverberg (SM op de detailkaart).

[16] http://search.arch.be/imageserver/topview.php?FIF=514/514_0549_000/514_0549_000_00561_000/514_0549_000_00561_000_0_0001.jp2

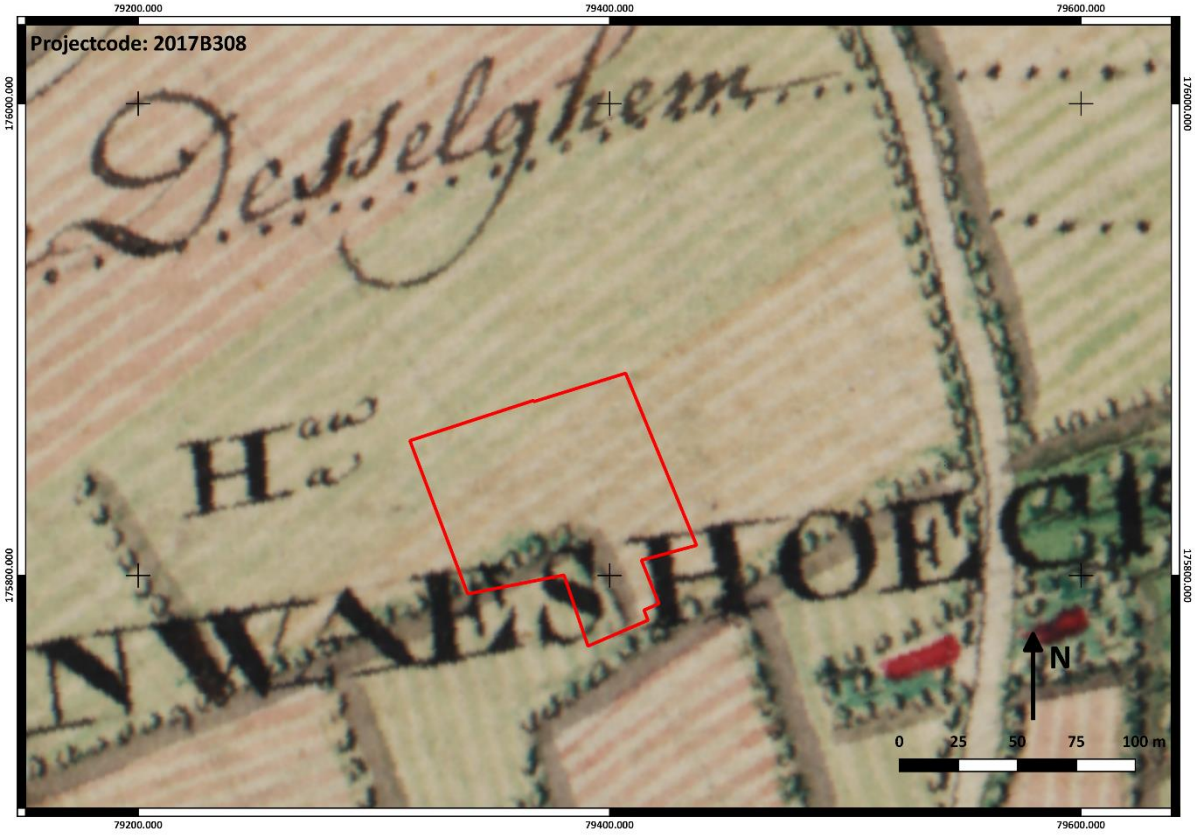
Figuur 16: Bij benadering aanduiding van het projectgebied (rode kader) op detail van de figuratieve kaart van 1764

Op de enkele jaren jongere kaart van Ferraris (1777-1778) zien we een gelijkaardige situatie. Het projectgebied is gelegen in akkerland. Langs weerszijde van de Zilverbergstraat zijn hagen weergegeven.

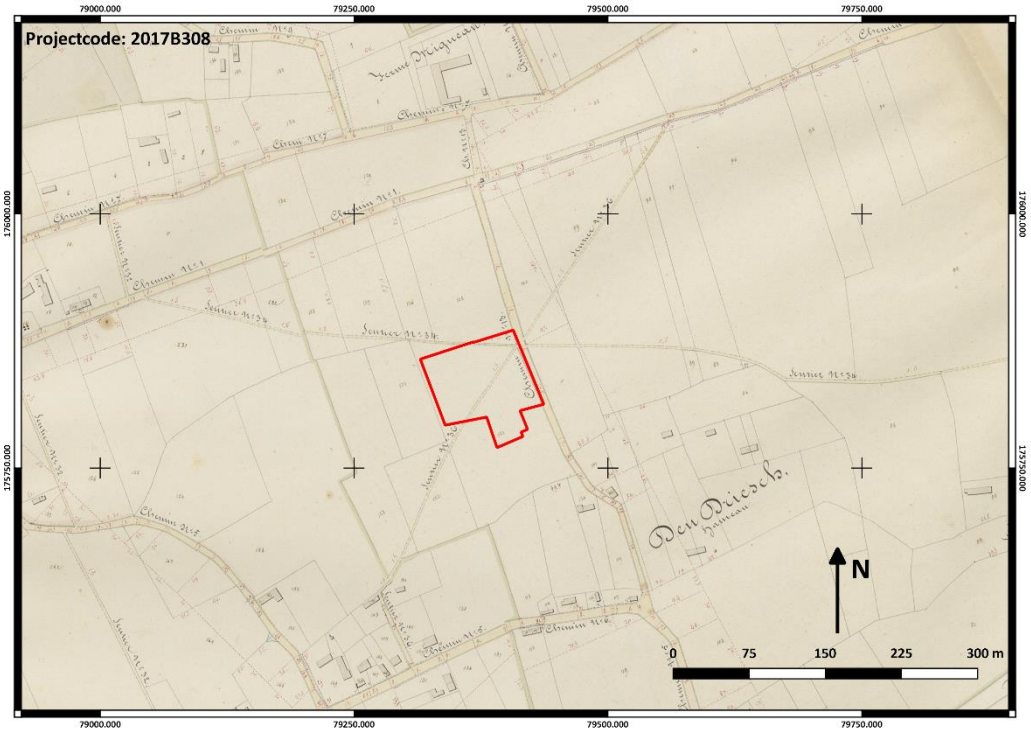
Figuur 17: Onderzoeksgebied in rood op de kaart van Ferraris[17]

[17] www.geo.onroerend.erfgoed.be

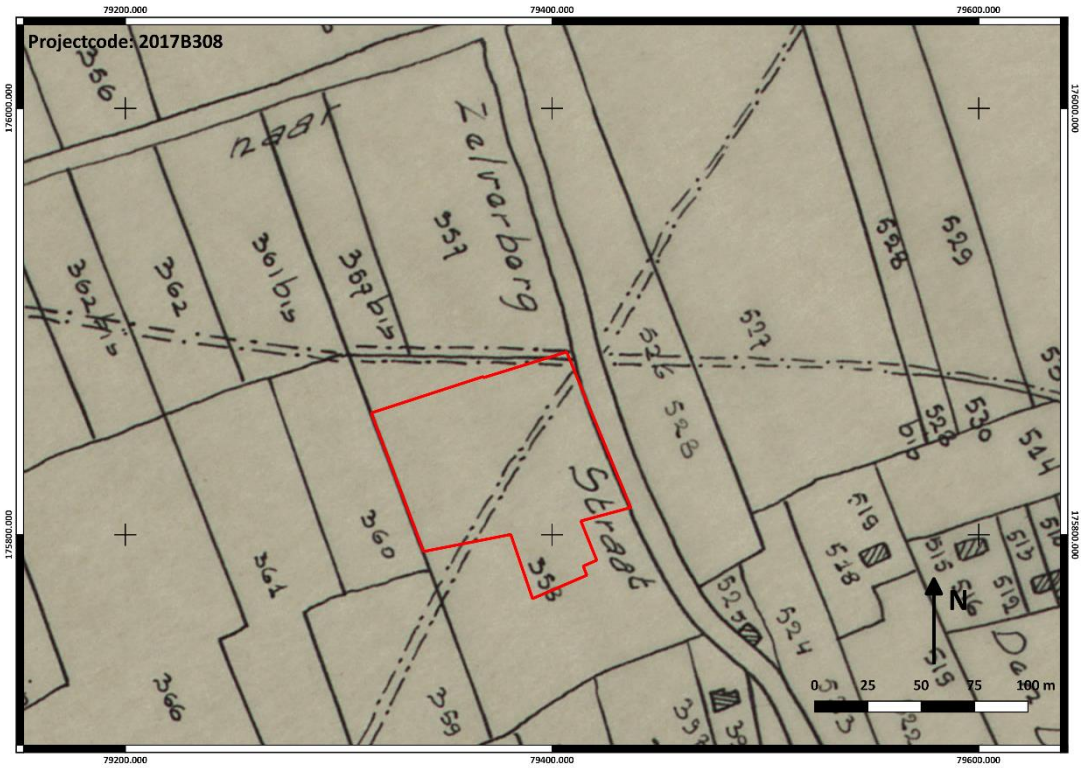

Figuur 18: Detailopname van de Ferrariskaart

Voor de ontwikkeling in de 19de eeuw kunnen we in de eerste plaats beroep doen op de atlas der buurtwegen uit 1841. Deze kaart geeft de Zilverbergstraat aan als 'Chemin n° 13'. Er bevindt zich nog steeds geen bebouwing in het projectgebied. Eenzelfde situatie herkennen we op de Vandermaelenkaart (1846-1854) en de Poppkaart (1842-1879).

Figuur 19: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen[18]

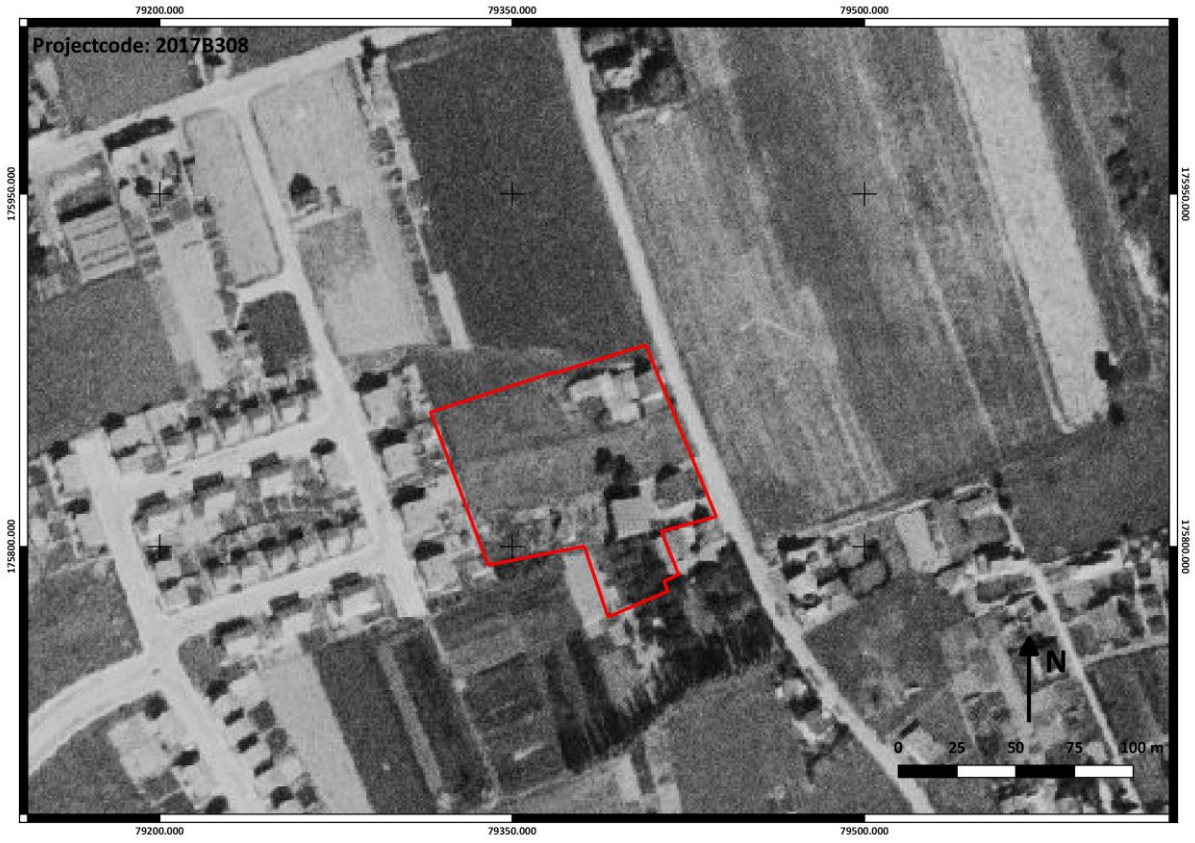

Figuur 20: Onderzoeksgebied op het plan Popp[19]

[18] www.geo.onroerenderfgoed.be

[19] www.geo.onroerenderfgoed.be

Op de orthofoto's van Vlaanderen genomen in de zomer van 1971 merken we de eerste sporen van bebouwing op de percelen behorend tot het projectgebied. Meer bepaald betreft het, het huidige woonhuis en de achterliggende vlasschuur. Op de foto is tevens te zien dat er reeds een toename van de bebouwing in de omgeving plaatsgevonden had, maar dat er in de omgeving van het projectgebied, en dan voornamelijk langs de Zilverbergstraat nog grote delen akkerland aanwezig waren. Dit is duidelijk niet meer het geval op de orthofoto's genomen tussen 2005 en 2007. Op 35 jaar tijd is het landelijk karakter van de omgeving van de Zilverbergstraat praktisch volledig verdwenen. Het landschap wordt nu gekenmerkt door open en halfopen bebouwing.

Figuur 21: Het onderzoeksgebied op de orthofoto 1971[20]

[20] www.geo.onroerenderfgoed.be

Figuur 22: Projectgebied op orthofoto 2013-2015[21]

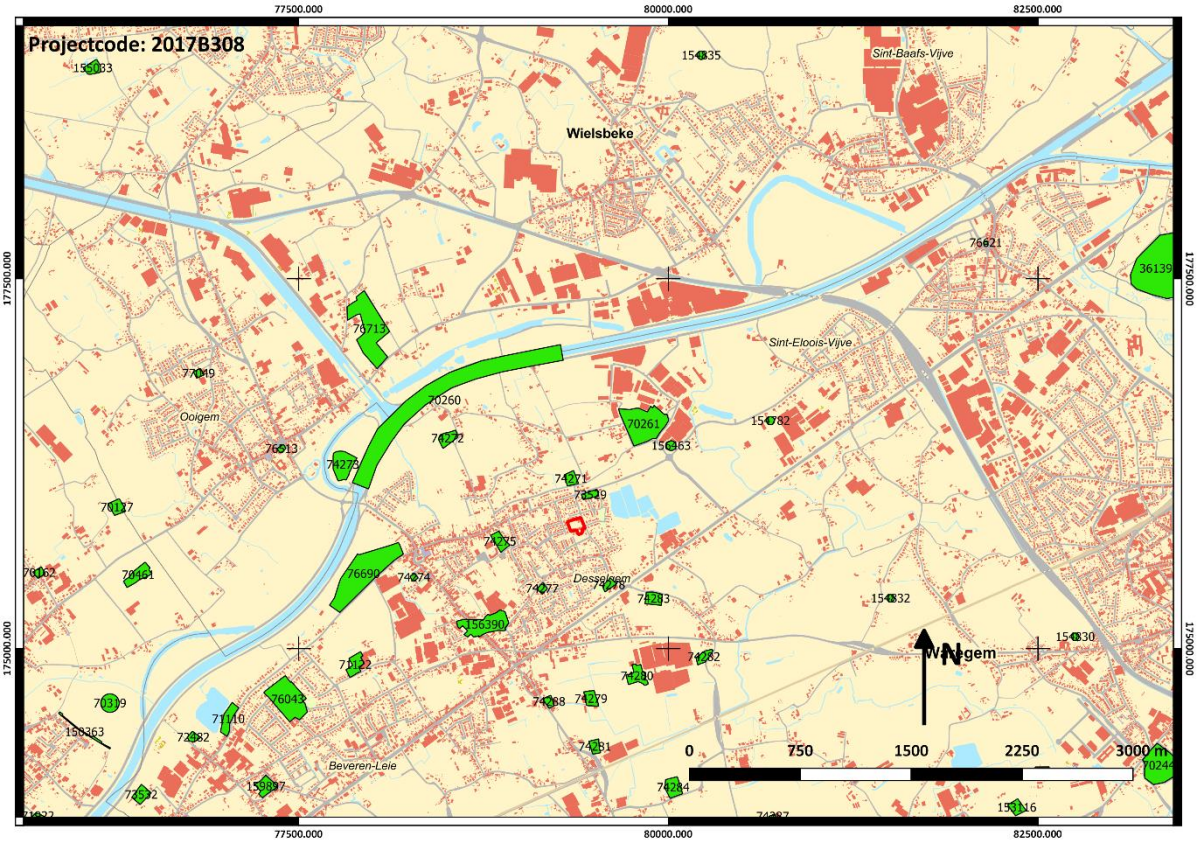
3.3.3. Archeologisch Desselgem en centrale archeologische inventaris

De aanwezigheid van de Leie heeft een belangrijke invloed gehad op de oudste bewoningsgeschiedenis van Desselgem. Dat de streek reeds door de prehistorische mens werd bezocht, wordt aangetoond door verschillende oppervlaktevondsten van lithische artefacten.

Ook in de metaaltijden en de Romeinse tijd was de streek bewoond. Zo werden op de hogere oevers van de Leie sporen en structuren uit beide tijdsperiodes aangetroffen (bijvoorbeeld ter hoogte van de sluis bij Ooigem). De straatnaam Grote Heerweg verwijst rechtstreeks naar de aanwezigheid van Romeinse bewoners. De herkomst van de naam moet echter wellicht eerder gezocht worden in de middeleeuwen, maar de talrijke Romeinse vondsten verraden toch een Romeinse herkomst. Vermelden we tevens de in 2008 uitgevoerde opgravingen op de site Meierei. Bij deze opgravingen kwamen niet enkel Romeinse sporen aan het licht, maar tevens werd een adellijke site uit de volle tot late middeleeuwen aangetroffen. Er konden duidelijk twee fases in het bestaan van de middeleeuwse bewoning worden aangetoond.[22]

[21] www.geo.onroerenderfgoed.be

[22] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110

Figuur 23: CAI-locaties in de ruime omgeving van het projectgebied[23]

Op de centrale archeologische inventaris zijn talrijke locaties aangeduid op het grondgebied van Desselgem. Het is niet onze bedoeling hier een uitgebreide oplijsting te voorzien van alle aanwezige locaties. Zo zullen de aanwezige hoeves met walgracht die in grote getale aanwezig zijn in de gemeente alsook de verschillende molens niet worden vermeld. Uit het historische overzicht is reeds gebleken dat de aanwezigheid van molens in deze landbouw- en latere vlasstreek alsook de aanwezigheid van sites met walgracht, waarvan enkele opklimmen tot de Frankische periode, typisch is voor de regio. We vermelden tevens enkele locaties die zich buiten het huidige grondgebied van Desselgem bevinden, maar wel een goed beeld vormen van de regio.

- **CAI70260**:[24]

Bij het rechttrekken en kanaliseren van de Leie, op de rand van de alluviale vlakte, werd bij de ingang van de sluis van Ooigem op het kanaal Ooigem-Roeselare een concentratie lithische artefacten aangetroffen. De site werd kort na de ontdekking volkomen mechanisch vernield. Naast enkele afslagen kwamen tevens schrabbers, klingen en mogelijke pijlpunten aan het licht. Eén pijlpunt dateert mogelijk uit het Neolithicum terwijl één spits in het mesolithicum kon worden gedateerd. Naast de

[23] www.cai.onroerenderfgoed.be

[24] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/70260

lithische artefacten werd tevens een scherf uit de Ijzertijd en de Romeinse periode aangetroffen. De site bevindt zich ten noordwesten van het projectgebied.

- **CAI154782:**[25]

Op basis van luchtfotografie kon in Sint-Eloois-Vijve de aanwezigheid van een circulaire structuur worden vastgesteld. Wellicht betreft het de resten van een grafheuvel daterend uit de metaaltijden. De site bevindt zich ten noordoosten van het projectgebied.

- **CAI76713:**[26]

Bij archeologische opgravingen naar aanleiding van de aanleg van een bedrijventerrein gelegen tussen de Vaartstraat en de Ooigemstraat te Wielsbeke werd een site aangetroffen daterend uit de vroeg – Romeinse periode. Naast grafstructuren werden tevens enkele gebouwplattegronden, waaronder de resten van een hutkom, een grachtensysteem en een waterput herkend. Tevens herkenden de archeologen een erf met bijbehorende gebouwen en een waterput daterend uit de middeleeuwen. Enkele losse aardewerkscherven konden in de metaaltijden worden gedateerd. Verder werden tevens lithische artefacten, waaronder een gepolijste bijl uit het Neolithicum, aangetroffen. De site bevindt zich ten noordwesten van het projectgebied aan de overkant van de Leie.

- **CAI73529:**[27]

Bij veldprospectie werden enkele kleine afslagen in zwarte vuursteen aangetroffen. De locatie bevindt zich net ten oosten van de Zilverbergstraat ter hoogte van de Nieuwstraat.

- **CAI74276:**[28]

Bij archeologische opgravingen uitgevoerd op de Meierei kwamen de resten aan het licht van de site met walgracht. In de onderzochte grachten werd aardewerk aangetroffen daterend uit de middeleeuwen. Verder kwamen enkele greppels aan het licht die op basis van aangetroffen aardewerk in de Romeinse periode kunnen worden gedateerd. Enkele losse silexvondsten wijzen in de richting van activiteiten uit de Steentijden.

- **CAI76690:**[29]

Bij een veldprospectie werden in Beveren-Leie, op de grens met Desselgem tussen de Leie en de Grote Heerweg, enkele lithische artefacten en werktuigen aangetroffen die in het Mesolithicum kunnen worden gedateerd. De locatie bevindt zich ten westen van het projectgebied.

[25] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/154782

[26] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76713

[27] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/73529

[28] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/74276

[29] https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76690

Ook in de ruimere omgeving van het projectgebied zijn talrijke sites aangeduid op de CAI die te dateren zijn in de periodes Steentijd, Metaaltijden en Romeinse periode. Deze zullen hier niet expliciet worden vermeld aangezien reeds voldoende potentieel werd aangetoond door de hierboven vermelde sites in de nabijere omgeving.

3.3.4. Overige wetenschappelijke inventarissen

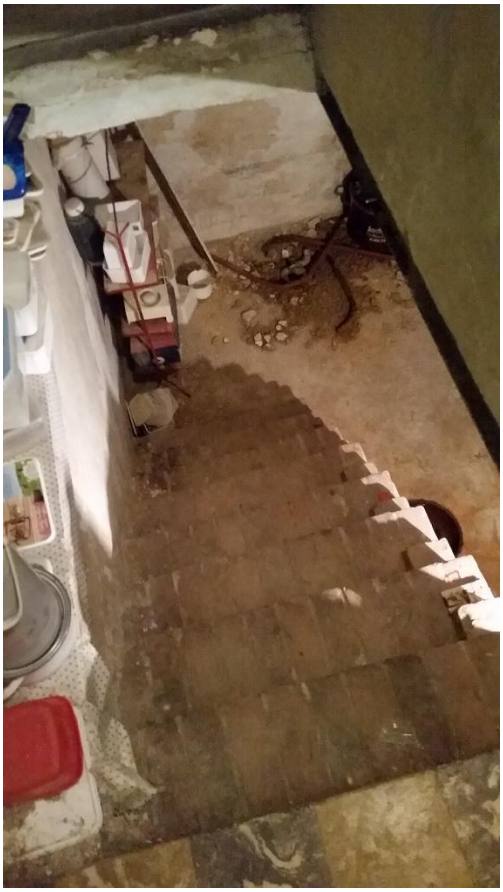
Er is geen beschermd landschaps-, dorps- of stadsgezicht, beschermde archeologische zone of ander beschermd monument aanwezig in het projectgebied. Er bevindt zich ook geen geïnventariseerd landschappelijke erfgoed of wereldoorlog relict binnen het projectgebied. Het projectgebied is niet gelegen binnen een zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

3.4. Huidig gebruik projectgebied

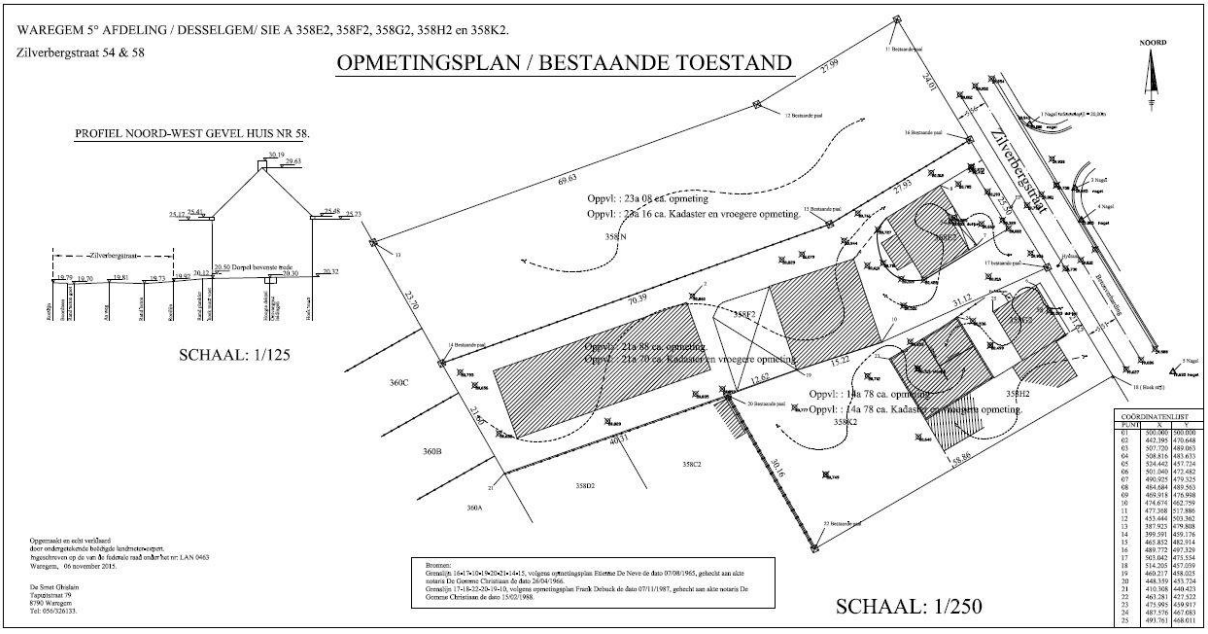

Figuur 24: Zicht op het noordelijke deel van het projectgebied vanuit het zuidwesten met de huidige bebouwing

Het projectgebied kan onderverdeeld worden in drie zones. De noordelijke zone (perceelnummer 358V en 357R2) bestaat uit twee zones. Op de oostelijke zone van het perceel aan de zijde van de Zilverbergstraat bevindt zich de eigenlijke woning en de verschillende bijgebouwen. De gebouwen zijn nog in gebruik en de woning wordt nog bewoond. Het westelijke gedeelte van de noordelijke zone wordt heden gebruikt als graasweide voor geiten en schapen en is dientengevolge begroeid met gras. Op de weide bevinden zich verschillende kleinere constructies (schuilplaatsen voor de dieren) alsook enkele afscheidingen. De eigenlijke woning is voorzien van een kelder. Deze zone kan dan ook als verstoord worden aangeduid.

Figuur 25: Zicht op de kelder van de woning

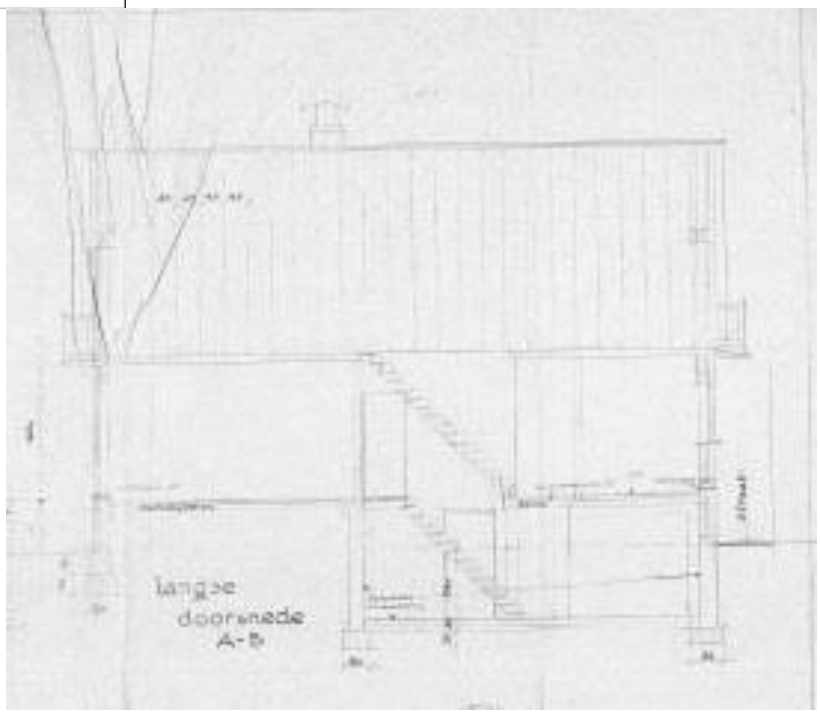
Figuur 26: bestaande toestand centrale en zuidelijke deel van het projectgebied opmeting door landmeter

Het centrale gedeelte van het projectgebied (perceel 358N) is heden in gebruik als graasweide voor schapen en geiten. Dit gedeelte van het projectgebied werd reeds onderzocht door middel van proefsleuven in het kader van een eerdere archeologienota.

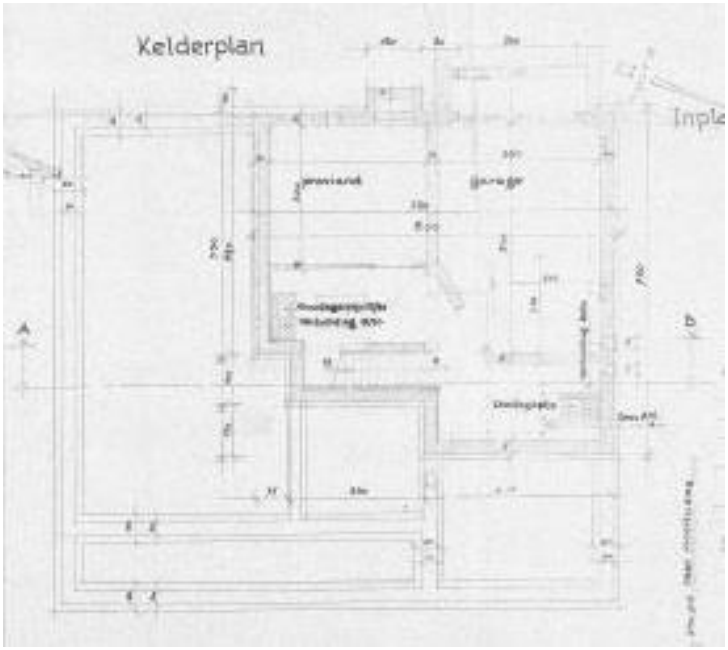
Het zuidelijke gedeelte van het projectgebied (perceelnummer 358K2, 358E2 en 358G2) kan opgedeeld worden in twee zones. Een haaks op de Zilverberg georiënteerde rechthoekige zone enerzijds (358E2 en 358G2), en een vierkante uitsprong in zuidelijke richting anderzijds (358K2). Op de rechthoekige zone bevindt zich momenteel bebouwing. Van oost naar west gaat het om een woonhuis langs de straatkant (Zilverbergstraat) opgetrokken in baksteen. Aan de noordzijde langs het huis loopt een oprit die door jarenlang gebruik duidelijk erosiesporen vertoont ondanks de ooit aanwezige kiezel. Rondom het woonhuis is een laag kiezelgrind aangebracht. Ten westen, ongeveer centraal op de middelste zone van het projectgebied, bevindt zich een schuur die vroeger dienst deed als vlasschuur en heden gebruikt wordt als opslagruimte. De schuur is opgetrokken in betonblokken. Het achterste gedeelte bestaat uit een houten en platen afdekking. In het uiterste westen van de centrale zone bevindt zich een loods opgetrokken met platen. Dit is de jongste constructie aanwezig in het projectgebied. De aanwezige bebouwing dateert uit de periode midden tot derde kwart van de 20ste eeuw en beslaat nagenoeg de volledige centrale zone van het projectgebied.

Op de zuidelijke zone van het projectgebied (perceelnummer 358K2) bevinden zich enkele bomen en worden scharrelkippen en –ganzen gehouden alsook enkele geiten. Het oostelijk deel van het perceel, aan de grens met perceelnummers 358H2 en 358G2 is heden bebouwd met een kleine opbergruimte opgetrokken in baksteen.

Om een zicht te krijgen op de verstoringsgraad die door de constructie van deze gebouwen werd veroorzaakt, werden de beschikbare originele bouwplannen opgevraagd en werd een bezoek ter plaatse gedaan. Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we besluiten dat de aanwezige bebouwing zeker een impact had op het eventuele aanwezige bodemarchief. Zo is ter hoogte van het huidige woonhuis aan de zijde van de Zilverbergstraat (perceelnummer 358E2) de volledig bebouwde zone verstoord. Enkel extra diepe sporen, zoals waterputten, kunnen op deze plaats mogelijk bewaard gebleven zijn. De rest van het mogelijk ooit aanwezige bodemarchief werd vernietigd ter hoogte van het woonhuis.

Figuur 27: Originele bouwplannen woonhuis: doorsnede

Figuur 28: Originele bouwplannen woonhuis: kelderplan

Figuur 29: Zicht op het huidige te slopen woonhuis vanuit het zuidwesten (achterzijde)

Van de vlasschuur ten westen van het woonhuis zijn geen bouwplannen gekend. De muren van het gebouw, opgetrokken uit een enkele rij betonblokken steunen op een fundering bestaande uit baksteenfragmenten en beton. De fundering springt ongeveer 20 centimeter uit ten opzichte van het opgaande muurwerk. Bij de constructie werd het terrein mogelijk genivelleerd, wat wellicht een plaatselijke verstoring van het bodemarchief met zich meebracht. Aan de noordzijde van de schuur loopt de eerder vermelde oprit door tot aan de achterliggende loods. Tegen de noordelijke gevel is een houten opslagplaats gebouwd. Aan de westzijde van de loods bevindt zich een schutsel opgetrokken uit ijzeren, houten en betonnen platen. De verstoring die gepaard ging met de constructie van dit deel van de schuur zal eerder beperkt zijn.

Figuur 30: Zicht op de voorzijde van de vlasschuur (noordoostgevel)

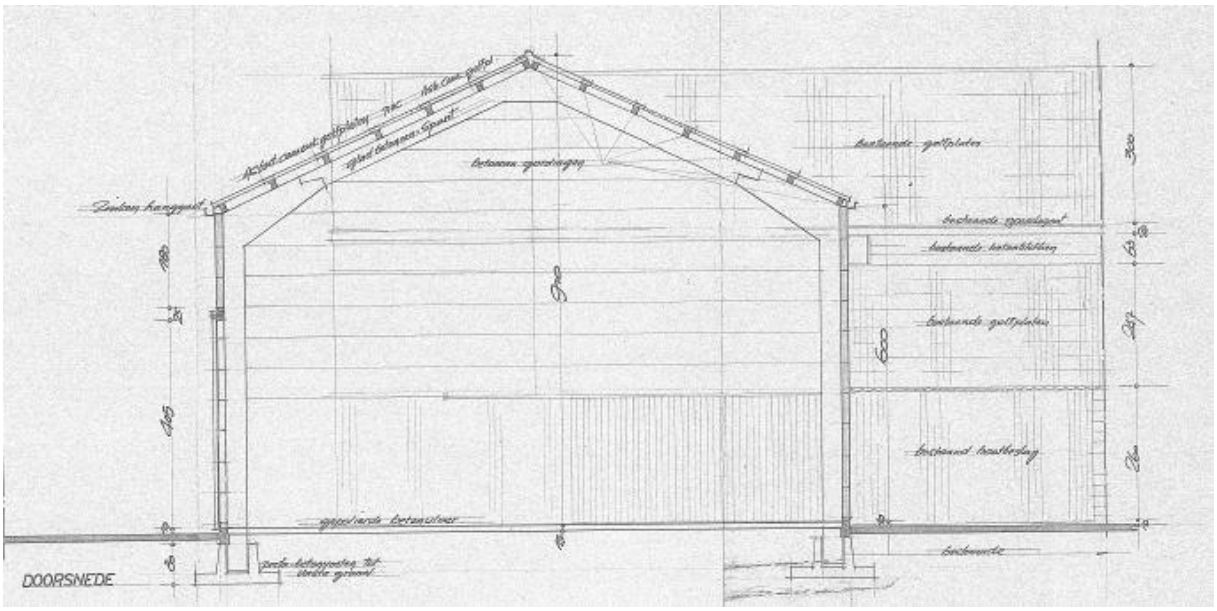
Figuur 31: Zicht op de zijgevel en de westelijke bijbouw van de vlasschuur

In het uiterste westen van het centrale deel van het projectgebied bevindt zich een 'industriële' loods opgetrokken met betonnen platen. De muren zijn gefundeerd op een betonnen ringbalk. Aan de lange zijdes zijn 9 betonnen voetsokkels die tot op de onverstoorde moederbodem werden geplaatst als extra fundering aangebracht. Wellicht zijn de voetsokkels tussen de beide gevels met elkaar verbonden onder de vloer van het gebouw. Op de korte zijdes is telkens een extra centrale voetsokkel voorzien.

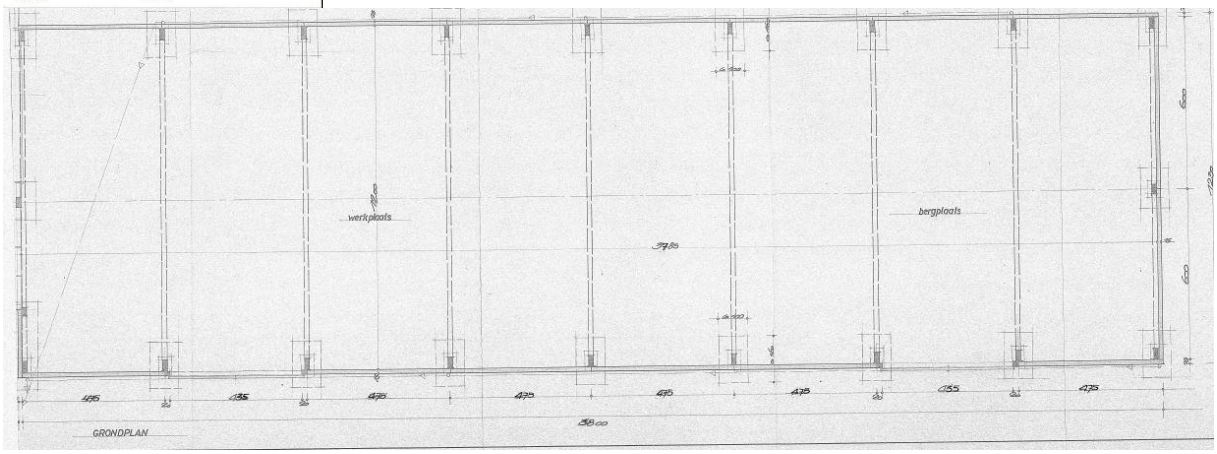
De vloer van de loods bestaat uit een gepolierde betonnen vloer. Rondom de loods is gras aanwezig. Een deel wordt gebruikt door de kippen, ganzen en geiten.

Figuur 32: Zicht op de loods vanuit het noorden

Figuur 33: Bouwplan loods: doorsnede

Figuur 34: Bouwplan loods: grondplan

Op het centrale perceel bevindt zich heden geen bebouwing. Het perceel wordt gebruikt als graasweide voor schapen en geiten.

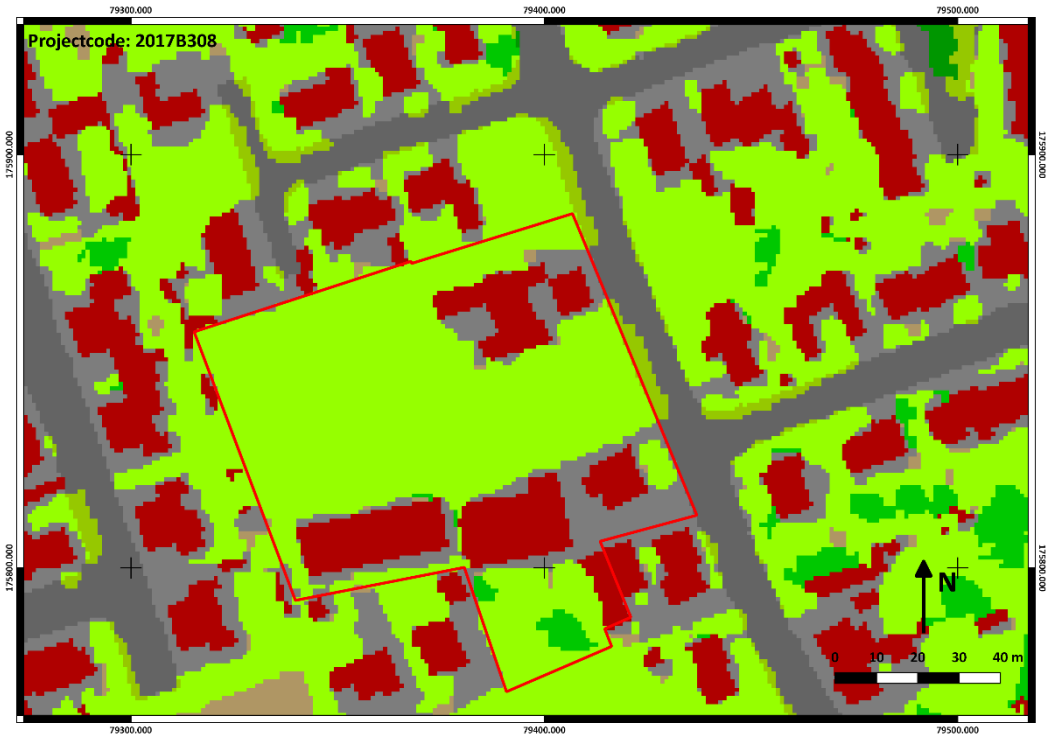

Figuur 35: Het noordelijke perceel van het projectgebied wordt heden gebruikt als graasweide

Het kleinere perceel aan de zuidzijde van het projectgebied wordt gebruikt voor het houden van kippen, ganzen en geiten. Er bevinden zich tevens enkele bomen op het perceel. Verder is er gras gezaaid op de rest van het perceel.

Figuur 36: Zicht op het zuidelijke perceel

Figuur 37: Onderzoeksgebied op de bodemgebruikskaart

3.5. Impact geplande werken

Voor de zone van het nieuwe wegtracé wordt de teelaarde afgegraven over een breedte van 5,40 meter op een diepte van 60 centimeter. Aan weerszijden wordt een voetpad met een breedte van 1,70 meter aangelegd op een diepte van plusminus 30 centimeter. De exacte afgravingsdieptes zijn niet gekend, gezien het microreliëf aanwezig in het projectgebied. Op sommige plaatsen zal de afgegraven diepte meer bedragen ten opzichte van het huidige maaiveld, terwijl dit op andere plaatsen wellicht omgekeerd is. Onder het wegdek wordt een gescheiden riolering voorzien.

Voor de individuele woningen zijn nog geen concrete bouwplannen voorhanden. Echter op basis van een studie uitgevoerd door het studiebureau werd een typevoorbeeld ontworpen van de meest voor de hand liggende fundering. Hieruit blijkt dat het bodemarchief in de vijf aangeduide bouwzones in grote mate tot volledig wordt bedreigd. Op dit moment is het evenmin duidelijk of en welke van de ingeplande woningen van een kelderruimte zal worden voorzien.

Ondanks het ontbreken van meer concrete bouwplannen voor het projectgebied, blijkt uit de op heden beschikbare gegevens dat het grootste deel van het eventueel aanwezige bodemarchief in het projectgebied bedreigd wordt.

4.Synthese bureauonderzoek en onderzoeksvragen

4.1. Synthese gespecialiseerd publiek

Op basis van de beschikbare bodemkundige, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied en zijn ruimere omgeving kan gesteld worden dat de regio reeds vanaf de Steentijden regelmatig door mensen werd gefrequenteerd. Ook gedurende de metaaltijden en de Romeinse periode was de regio erg geliefd. De nabijheid van de Leie en de hogere droge ruggen aan weerszijden maakten de streek zeer geschikt voor bewoning in deze tijdsperiodes. Ook het voorkomen van Frankische hofsteden, waarvan de naam Desselgem van één van hen is afgeleid, tonen aan dat het projectgebied gelegen is in een regio met een groot archeologisch potentieel. Op basis van cartografische bronnen kan echter geconcludeerd worden dat het projectgebied wellicht niet meer bebouwd is sinds de late middeleeuwen. De directe omgeving van het projectgebied werd pas in de loop van de tweede helft en voornamelijk in het derde kwart van de 20ste eeuw bebouwd, en deed vermoedelijk tot dan dienst als akker en/of weiland. Deze conclusie kon worden aangetoond tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek in het kader van een eerdere archeologienota op het centrale gedeelte van het projectgebied en aan de hand van landschappelijke boringen uitgevoerd op de noordelijke uitbreiding voor de huidige archeologienota.

Heden is een deel van het projectgebied bebouwd. Dit heeft zeker een negatieve invloed gehad op het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Plaatselijk werd het bodemarchief (nagenoeg) volledig

vernield, terwijl op andere plaatsen in het projectgebied slechts een beperkte verstoring heeft plaats gevonden. Tot slot zijn er zones in het projectgebied die enkel een oppervlakkige verstoring kenden door activiteiten gelinkt aan het historische gebruik van de gronden als akker.

Na studie van de tot op heden beschikbare plannen kan gesteld worden dat het eventueel aanwezige bodemarchief in nagenoeg het volledige projectgebied door fysische vernieling wordt bedreigd.

Alhoewel alle tot op heden beschikbare bronnen werden geraadpleegd, kon op basis van de uitgevoerde bureaustudie worden geconcludeerd dat het projectgebied een laag archeologisch potentieel bezit, maar kon de aan- of afwezigheid van een eventueel archeologische site niet gestaafd worden. Echter kon wel aangetoond worden dat het potentieel tot kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen het projectgebied laag is. Daarom is geen verder vooronderzoek nodig om een afdoende antwoord te kunnen formuleren op de vooropgestelde vragen.

- *Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?*

  Op basis van het uitgevoerde onderzoek kon vastgesteld worden dat het projectgebied gelegen is in een landschappelijk gunstige omgeving. Een omgeving die reeds vanaf de steentijd door mensen werd gefrequenteerd en gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van de Leie en droge hoger gelegen gronden op beide oevers van vermelde rivier. Op basis van de geraadpleegde cartografische bronnen, konden we vaststellen dat het projectgebied de laatste 400 jaar dienst deed als akker-of weiland, maar dat er in de ruimere omgeving van het projectgebied destijds nog vrij grote bospartijen aanwezig waren. Eveneens op basis van dezelfde cartografische bronnen werd duidelijk dat het projectgebied reeds eeuwen deel uitmaakte van eenzelfde perceel en dus dientengevolge een gelijkaardige landschappelijke en bodemkundige ontwikkeling kende. Deze vaststellingen konden gestaafd worden op basis van het reeds op het perceel uitgevoerde proefsleuven onderzoek in het kader van een vroegere archeologienota en door het op de noordelijke uitbreiding uitgevoerde landschappelijke booronderzoek.

- *Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?*

  Aan de hand van de verschillende geraadpleegde bronnen blijkt duidelijk dat het projectgebied gelegen is in een archeologisch rijke regio. In de regio rond het projectgebied werden in het verleden reeds archeologische resten aangetroffen daterend uit de steentijden, de metaaltijden en de Romeinse tijd. Op basis van geschiedkundige gegevens is gekend dat verschillende van de in de regio rond het projectgebied aanwezige hoeves met walgracht teruggaan op vroegmiddeleeuwse Frankische hofsteden.

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?*

Op basis van de geraadpleegde bronnen kon worden aangetoond dat, alhoewel het projectgebied gelegen is binnen een regio met een rijk archeologisch bodemarchief en verschillende cultuurhistorische elementen die vaak opklimmen tot de periode van de vroege middeleeuwen, er zich geen cultuurhistorische of archeologische resten binnen het projectgebied bevinden die een hoog potentieel tot kennisvermeerdering bevatten.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

  Alhoewel de juiste bouwwijze nog niet gekend is, mag duidelijk zijn dat het eventueel aanwezige bodemarchief door de toekomstige bodemingrepen nagenoeg volledig zal worden vernield.

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

  Op basis van het huidig beschikbare bronnenmateriaal kan aangetoond worden dat er zich binnen het projectgebied geen archeologische resten bevinden die een hoog potentieel tot kennisvermeerdering in zich dragen. Er kan dus zoals vereist in de Code van Goede Praktijk op basis van het bureauonderzoek een Programma van Maatregelen worden opgesteld. Daarom is het niet nodig voorafgaandelijk aan het toekennen van de verkavelingsvergunning bijkomende onderzoeken uit te voeren.

  Op basis van de uitgevoerde studie kunnen we stellen dat er zich binnen het projectgebied mogelijk archeologische sites kunnen bevinden daterend uit de periode vanaf de metaaltijden doorlopend tot de vroege middeleeuwen en dat deze sites zich in een omgeving bevinden gekenmerkt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Indien er sites aanwezig zijn binnen het projectgebied zullen deze kunnen bestaan uit sporensites (met zachte grondsporen) zonder complexe verticale stratigrafie anderzijds. Eventuele steentijdartefactensites zullen door het eeuwenlange gebruik als landbouwgebied volledig verstoord zijn. Echter zullen eventueel aanwezige archeologische resten geen hoog potentieel tot kennisvermeerdering bevatten. Daarom kunnen we concluderen dat er geen verder vervolgonderzoek nodig is.

4.2. Samenvatting niet gespecialiseerd publiek

Sinds 1 juni 2016 werd de wetgeving rond de omgang met archeologie in Vlaanderen gewijzigd. Er werden concrete criteria bepaald wanneer een bouwheer verplicht is een archeologische nota te laten opstellen. Zulke nota dient op basis van een aantal vooraf bepaalde stappen na te gaan of er zich eventueel belangrijk archeologisch erfgoed in de bodem bevindt en hoe de bouwheer hier mee moet omgaan. De nota moet geschreven worden voor het toekennen van de bouwvergunning. Het terrein

in de Zilverbergstraat, waarvoor deze nota werd geschreven, voldoet aan de vooropgestelde criteria. In de eerste plaats werd een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan wat het eventuele archeologische potentieel van het projectgebied is. Daarvan kunt u hier de samenvatting lezen.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon worden vastgesteld dat het projectgebied gelegen is binnen een regio met een rijk historisch verleden. Dit uit zich op zijn beurt in de aanwezigheid van talrijke archeologische vondsten in de ruime omgeving van het projectgebied. De aangetroffen archeologische en cultuurhistorische resten dateren uit de periode vanaf de steentijden, over de metaaltijden en de Romeinse tijden tot in de vroege middeleeuwen. Ook jongere resten zijn gekend in de ruime omgeving van het projectgebied, maar hebben geen invloed op het potentieel van het eigenlijke projectgebied.

Op oude historische kaarten kon gezien worden dat het projectgebied reeds 400 jaar dienst doet als akker- en/of weiland. Hierdoor vermoeden we dat de oudste resten (uit de steentijd) in het projectgebied (als deze er zijn) waarschijnlijk al zijn verstoord.

Echter werden binnen het projectgebied reeds verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd die aantoonden dat de kans dat er belangrijke archeologische resten aanwezig zijn zeer klein is.

We konden dus niet vaststellen dat er geen archeologische resten aanwezig zijn, maar wel dat de kans klein is en dat de resten niet veel kennisvermeerdering opleveren. Er is dus geen verder archeologisch onderzoek nodig.

5.Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een regio met een hoog archeologisch potentieel. Op basis van het bureauonderzoek kon gesteld worden dat er binnen het projectgebied resten aanwezig kunnen zijn daterend vanaf de steentijden, doorlopend tot heden.

Echter werden in het kader van een vorige archeologienota reeds archeologische vooronderzoeken uitgevoerd op een deel van het terrein. Op basis van deze bijkomende onderzoeken kon aangetoond worden dat er zich mogelijk wel enige vorm van archeologische sporen binnen het projectgebied kunnen bevinden, maar dat deze resten een laag potentieel tot kennisvermeerdering met zich meebrengen.

Gezien de landschappelijke evolutie van het projectgebied en het eeuwenlange gebruik als akkerland of weiland zullen eventuele resten daterend uit de steentijden zich niet langer in situ bevinden. Hun aanwezigheid kan wel aanvullende informatie verschaffen omtrent de aanwezigheid van jagers – verzamelaars in de ruimere regio.

Wat de metaaltijden en de Romeinse periode, alsook de vroege middeleeuwen betreft zullen de aanwezige sporen enkel kunnen wijzen op de aanwezigheid van een site in de directe omgeving van

het projectgebied. De directe omgeving van het projectgebied is echter de laatste jaren volledig verkaveld geworden. Waardoor eventueel ooit aanwezige archeologische resten grotendeels zullen verstoord zijn en dus geen kans bieden voor eventueel bijkomend archeologisch onderzoek in de toekomst.

Eventuele resten uit recentere periodes zullen allicht enkel afkomstig zijn van landbouwgeoriënteerde activiteiten.

Het terrein heeft met andere woorden geen hoge archeologische waarde. Bijkomende onderzoeken worden dan ook niet aangeraden en wel om de volgende redenen:

- Het oosten van het niet onderzochte gedeelte van het terrein is volledig verstoord door de aanwezigheid van de te slopen woningen.
- Eventuele artefactensites die zich binnen het projectgebied zouden kunnen bevinden zijn reeds verstoord door eeuwenlang gebruik van het projectgebied als akker- en/of weiland waardoor hun eventuele context verloren is.
- Indien er zich nog resten bevinden op het niet-onderzochte gedeelte van het terrein is de kans uitermate klein dat het de resten van een volledige site, in de zin van een woonerf met alle aanhorigheden, betreft. Dit gezien de geringe omvang van het resterende gedeelte van het projectgebied.
- Indien er zich nog resten van een deel van een grotere site binnen het projectgebied bevinden, is de kans op bijkomende onderzoeken op de omringende percelen klein tot onbestaande. Het merendeel van de in de omgeving van het projectgebied aanwezige percelen werd reeds bebouwd en verkaveld in de laatste decennia en is dus grotendeels verstoord.
- Het ontbreken van significant vondstenmateriaal tijdens het uitvoeren van de prospectie met ingreep in de bodem is geen sluitend bewijs dat er zich geen resten meer bevinden binnen het projectgebied, maar is wel een goede indicatie.
- Uit landschappelijk booronderzoek uitgevoerd in de noordelijke uitbreiding van de verkavelingsaanvraag blijkt dat dit gedeelte van het terrein een gelijkaardige landschappelijke evolutie kent. Dit bleek ook uit de studie van de cartografische bronnen waaruit bleek dat het projectgebied steeds deel uitmaakte van eenzelfde groter perceel.

6.Bibliografie

6.1. Online bronnen

- www.geopunt.be
- www.cai.onroerenderfgoed.be
- www.dov.vlaanderen.be
- www.degavergids.be
- www.desselgem.info
- www.geo.onroerenderfgoed.be
- www.cartesius.be[30]
- http://users.telenet.be/karel.roose/vierendeel/desselgem/info.html
- www.inventaris.onroerenderfgoed.be
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126018
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/125972
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126110
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/208586
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126006
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/70260
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/154782
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76713
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/73529
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/74276
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76690
- https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/70260

6.1. Literatuur

- GEOSONDA, *Rapport landschappelijk booronderzoek 10761. Zilverbergstraat, Desselgem*, 2017.
- VERVOORT, R., *Archeologienota: Zilverbergstraat 50 – 54, Desselgem, Waregem (prov. West-Vlaanderen)*, Borgerhout, 2016.

[30] Hier werden de plannen uit het Rijksarchief van Gent online bekeken. De originele plannen werden niet geraadpleegd.

7. Lijst figuren en bijlagen

7.1. Lijst figuren

Project code	Nr	Type	Onderwerp	Aanmaakschaal origineel	Aanmaakdatum origineel	Versie
2017B308	1	Kadasterplan	Projectgebied ten opzichte van GRB-bestand (©AGIV)	1/10000	2017	Digitaal
2017B308	2	Inplantingsplan	Aanduiding geplande wegenis en bouwzones op GRB-bestand	1/10000	2017	Digitaal
2017B308	3	Inplantingsplan	Nieuwe inplanting met aanduiding doorsnedes wegdeken riolering (Bron: studiebureau opdrachtgever)	1/500	2017	Digitaal/PDF
2017B308	4	Ontwerpplan	Doorsnede doorheen de wegenis en bijbehorende nutsvoorzieningen (Bron: studiebureau opdrachtgever)	1/50	2017	Digitaal/PDF
2017B308	5	Ontwerpplan	Voorstel funderingstype woningen (Bron: studiebureau opdrachtgever)	1/50	2016	Digitaal/PDF
2017B308	6	Tertiairgeologische kaart	Uitsnede tertiairgeologische kaart thv het projectgebied (Bron: © dov.vlaanderen).	1/50000	onbekend	Digitaal
2017B308	7	Quartairgeologische kaart	Uitsnede quartairgeologische kaart thv het projectgebied (Bron: © dov.vlaanderen).	1/200000	2001	Digitaal
2017B308	8	Bodemkaart	De bodems volgens de bodemkaart van België (Bron: © dov.vlaanderen).	1/20000	2015	Digitaal
2017B308	9	Hoogteprofiel	Doorsnede door terrain van O naar W (Bron: ©Geopunt)	onbekend	2015	Digitaal
2017B308	10	Hoogtekaart	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (1 meter) (Bron: ©Geopunt)	onbekend	2015	Digitaal
2017B308	11	Bodemkaart	Bodemerosiegevoeligheidskaart (Bron : ©dov.vlaanderen).	1/20000	2016	Digitaal
2017B308	12	Historische	Projectgebied op de figuratieve kaart van Desselgem (Bron:	onbekend	1620	Digitaal
2017B308	13	Historische kaart	Projectgebied op de figuratieve kaart met de parochies van Desselgem (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1675	Digitaal
2017B308	14	Historische	Detail van vorige kaart (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1675	Digitaal
2017B308	15	Historische	Figuratieve kaart van de Sint-Pietersheerlijkheid (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1765	Digitaal
2017B308	16	Historische	Detail van vorige kaart (Bron: www.cartesius.be)	onbekend	1765	Digitaal
2017B308	17	Historische kaart	Uitsnede kaart van Ferraris, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	1771-1778	Digitaal
2017B308	18	Historische kaart	Detail uitsnede kaart van Ferraris, met aanduiding van het projectgebied (Bron: © AGIV)	onbekend	1771-1778	Digitaal
2017B308	19	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	1841-1843	Digitaal
2017B308	20	Historische kaart	Plan Popp, met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	1842-1879	Digitaal
2017B308	21	Orthofoto	Orthofoto van het plangebied 1971 (Bron: © AGIV)	onbekend	1971	Digitaal
2017B308	22	Orthofoto	Orthofoto (2013-2015) van het plangebied (rood). (Bron: © AGIV)	onbekend	2013-2015	Digitaal
2017B308	23	CAI	CAI-locaties in de omgeving van het plangebied (©CAI Vlaanderen)	1/10000	2017	Digitaal
2017B308	24	Foto bestaand	Zicht op het noordelijke deel van het projectgebied vanaf het zuidwesten (© Robby Vervoort)	nvt	2017	Digitaal
2017B308	25	Foto bestaand	Onderkeldering woning noordelijke uitbreiding verkaveling (Bron: opdrachtgever)	nvt	2017	Digitaal
2017B308	26	Opmetingsplan	Opmeting bestaande toestand door landmeter (© Ghislain Desmet)	1/250	2016	Diigitaal/PDF
2017B308	27	Plan bestaand	Originele tekening bestaande woonhuis doorsnede (Bron: opdrachtgever)	onbekend	onbekend	Digitaal/JPEG
2017B308	28	Plan bestaand	Originele tekening bestaande woonhuis plan kelders (Bron: opdrachtgever)	onbekend	onbekend	Digitaal/JPEG
2017B308	29	Foto bestaand	Zicht op de bestaande woning vanaf het zuidwesten (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2017B308	30	Foto bestaand	Zicht op de voorgevel van de vlasschuur (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2017B308	31	Foto bestaand	Zicht op de zijgevel en de westelijke bijbouw van de vlasschuur (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2017B308	32	Foto bestaand	Zicht op de loods vanaf het noorden (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2017B308	33	Plan bestaand	Ontwerpplan loods: doorsnede (Bron: opdrachtgever)	nvt	2016	Digitaal/JPEG
2017B308	34	Plan bestaand	Ontwerpplan loods: grondplan (Bron: opdrachtgever)	nvt	2016	Digitaal/JPEG
2017B308	35	Foto bestaand	Zicht op de noordelijke grasweide (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2017B308	36	Foto bestaand	Zicht op het zuidelijke perceel van het projectgebied (© Robby Vervoort)	nvt	2016	Digitaal
2017B308	37	Bodemgebruikskaart	Projectgebied op de bodemgebruikskaart van Vlaanderen (Bron: © dov.vlaanderen).	1/20000	2015	Digitaal

7.2. Lijst Bijlagen

Projectcode	Nummer Bijlage	Onderwerp	Figuurnummer	Pagina
2017B308	Bijlage 1	PDF doorsnedes nieuwe weg en riolering	3	9
2017B308	Bijlage 2	PDF inplanting woonzones	4	10
2017B308	Bijlage 3	PDF rapport landschappelijke boringen	/	/
2017B308	Bijlage 4	PDF Programma van maatregelen	Apart volume	/
2017B308	Bijlage 5	PDF Privacy-fiche	/	/